*****************************MIXED ADC 606
S77 P3 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

DRAUGAS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 06/28/01
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET
WWW.DRAUGAS.ORG

PERIODICALS
June 28,
Vol. LXXXIX

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
PENKTADIENIS – FRIDAY, BIRŽELIO – JUNE 29, 2001

Nr.126
Kaina 50 c.

Seime — raginimai įvertinti politikų ir verslo ryšius

Vilnius, birželio 28 d. (BNS) — Seimo narys modernusis kirkščionis demokratas Artūras Vazbys pasiūlė parlamente sudaryti laikinąją tyrimo komisiją, kuri įvertintų euroatlantinę integraciją stabdančius politikų ir verslo ryšius.

Laikinosios komisijos „Padidėjusiai grėsmei valstybės strateginėms kryptims įvertinti" sudarymą parašais parėmė 37 parlamentarai.

„Dabar, kai pastebim konkrečius žingsnius, galinčius nulemti mūsų strateginės krypties pakeitimą, norim sužinoti, kaip gali būti susiję politikų ir visuomenės veikėjų pareiškimai su verslo interesais ir pastangomis išsikovoti sau išskirtines sąlygas privatizuojant 'Lietuvos dujas', išstumiant 'Jukos', ir panašiais atvejais", sakė A. Vazbys.

„Pavojų euroatlantinės integracijos krypčiai kelia įvairių verslo stuktūrų ir interesų grupių pastangos, neretai remiamos įtakingų politikų, kuriomis siekiama į Lietuvą neįsileisti arba iš jos išstumti investuotojus iš euroatlantinės integracijos kriterijus atitinkančių šalių", teigiama Seimo nario pasirašytame aiškinamajame rašte.

Komisijos sudarymą parašais parėmė parlamentarai modernieji krikščionys demokratai, liberalai, kai kurie konservatoriai bei Mišrios Seimo narių grupės atstovai. Už tokios komisijos sudarymą pasirašė ir Naujosios sąjungos (socialliberalų) frakcijos nariai Jonas Čiulevičius bei Viktoras Uspaskich.

Komisija per vieną mėnesį turėtų nustatyti priežastis, „kodėl pastaruoju metu Lietuvoje padažnėjo radikalių veiksmų ir pareiškimų, kuriais bandoma sukelti abejones pasirinktos Lietuvos euroatlantinės integracijos teisingumu".

Būtų tiriama įvairių verslo struktūrų bei interesų grupių veikla, kuria siekiama į Lietuvą neįsileisti arba iš jos išstumti investuotojus iš euroatlantinės integracijos reikalavimus atitinkančių valstybių.

* **Prezidentas Valdas Adamkus ketina** penktadienį pranešti, kurį kandidatą pasirinko teikti Seimui į premjerus — socialdemokratų vadą Algirdą Brazauską ar liberalą Eugenijų Gentvilą. V. Adamkus ketvirtadienį susitiko su Seimo kairiosios daugumos remiamu 68 metų A. Brazausku, kuris po susitikimo reiškė pasitenkinimą, kad jo ir V. Adamkaus nuomonės sutampa pagrindiniais vidaus ir užsienio politikos klausimais. Prezidento patarėjas Darius Kuolys pranešė, kad, prieš paskelbdamas savo apsisprendimą, V. Adamkus dar gali susitikti su antruoju kandidatu — 41 metų liberalu E. Gentvilu.

* **Naujosios kairiųjų daugumos Seime teigimu,** Algirdo Brazausko kandidatūrą į prezidentus remia 84 parlamentarai, priklausantys Socialdemokratinės koalicijos, Socialliberalų ir Valstiečių bei Naujosios demokratijos partijų frakcijoms. Eugenijaus Gentvilo — 53 Seimo nariai: liberalai, centristai, modernieji krikščionys demokratai, Lenkų rinkimų akcijos, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos atstovai, konservatoriai bei krikščionys demokratai. Manoma, kad jo kandidatūrą galėtų paremti ir dalis Naujosios sąjungos frakcijai priklausančių parlamentarų. (BNS)

* **Seimo konservatoriai atvirame laiške** prezidentui Valdui Adamkui išvardijo priežastis, kodėl, jų nuomone, valstybės vadovas neturėtų teikti „politinės atsakomybės stokojančio" Socialdemokratų partijos (LSDP) pirmininko Algirdo Brazausko kandidatu į premjerus. Konservatoriai teigia, kad „šiuo laikotarpiu stabiliausią ir efektyviausiai veikiančią vyriausybę gali sudaryti laikinai einantis ministro pirmininko pareigas Eugenijus Gentvilas". Laiške, kurį pasirašė Tėvynės sąjungos-konservatorių frakcijos Seime seniūnas Andrius Kubilius, sakoma, jog A. Brazausko kandidatūra galėtų būti teikiama Seimui tik po to, kai jo kandidatūrą remiančios partijos įrodys, kad jos yra susitarusios ir dėl kabineto sudėties, ir dėl vyriausybės programos. (BNS)

* **Grupelė Kauno sąjūdininkų** ketvirtadienį prie prezidentūros protestavo prieš socialdemokratų vado Algirdo Brazausko skyrimą premjeru. Devyni Lietuvos Sąjūdžio Kauno miesto tarybos nariai prezidentūros kanceliarijoje įteikė laišką prezidentui. „Manome, kad gali sustiprėti antivakarietiškos nuotaikos ir orientacija į Rytus, kas atitolintų arba visai sužlugdytų integraciją į NATO ir ES", rašoma pareiškime. (BNS)

* **Naujosios Lietuvos Seimo daugumos „mažieji"** bendrininkai — Lietuvos valstiečių (LVP) ir Naujosios demokratijos (NDP) partijų atstovai — rems socialdemokratų vado Algirdo Brazausko kandidatūrą į premjerus, tačiau dėl dalyvavimo naujoje vyriausybėje, jei ją sudarinės socialdemokratai ir socialliberalai, dar spręs.

* **Prezidentas Valdas Adamkus dabar turi** puikią progą tapti tautos didvyriu — atsirado istorinė galimybė palaužti Lietuvos kairiųjų jėgų dvasinę stiprybę, o tas jėgas — suskaldyti. Reikia nusitaikyti tiesiai į partijos viduje savo santykius beklijuojančių socialdemokratrų „Achilo kulną". (LA, Elta)

„Williams" ir „Jukos" istorijoje — įdomus dokumentas

Vilnius, birželio 28 d. (BNS) — Laikinasis premjeras Eugenijus Gentvilas ketvirtadienį kreipėsi į Valstybės saugumo departamentą (VSD), prašydamas išaiškinti, kas parašė pažymą, kurioje neigiamai vertinama JAV bendrovės „Williams International" ir Rusijos verslovės „Jukos" sutartis dėl ilgalaikio naftos tiekimo Lietuvai. Pažymoje išdėstyti argumentai tendencingi, todėl laikinasis premjeras VSD taip pat prašo pasidomėti, ar šios pažymos autoriai neturėjo užsakymo iš kitų Rusijos naftos verslovių, kurios dėl naftos tiekimo į bendrovę „Mažeikių nafta" konkuruoja su „Jukos".

„Respublika" ketvirtadienį pranešė, kad Socialdemokratinės koalicijos frakcijos Seime seniūnas Vytenis Andriukaitis trečiadienį VSD perdavė „Williams" susitarimą su „Jukos" kritikuojantį pranešimą. Seimo kuluaruose kalbama, kad šio dokumento autorius ar vienas autorių gali būti pats V. Andriukaitis. Niekieno nepasirašytas, kompiuteriu spausdintas dokumentas anglų kalba pavadintas Algirdo Brazausko pranešimu.

Dešimties punktų dokumentas prasideda žodžiais „Kaip būsimas ministras pirmininkas, jaučiu pareigą apginti šalies nepriklausomybę". Toliau dokumente peikiama laikinosios vyriausybės patvirtinta sutartis su „Jukos", kuri neva prieštarauja Konstitucijai ir yra žalinga Lietuvai.

V. Andriukaitis ir A. Brazauskas paneigė bet kokį ryšį su šiuo dokumentu.

Neseniai Vilniuje įrengti, bet iki šiol tušti oranžinių dviračių stovai buvo sumaniai panaudoti naujo produkto reklamai. Ketvirtadienį sostinės Gedimino prospekte vyko renginys „Kalifornijos pistacijos atvežtos. Valgyk pistacijas!", pristatęs žaliąsias pistacijas (pistachios). Juodu amerikietišku „džipu" su JAV vėliava važiavę du juodaodžiai nemokamai dalijo praeiviams maišelius su kepintomis ir sūdytomis pistacijomis. Prie Nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos stovintis dviračių stovas buvo papuoštas žaliais maišeliais, kurie dingo taip pat greitai, kaip ir oranžiniai dviračiai. Kaip sakė populiarios televizijos laidos „Dviračio žynios" personažas, „prezidento užsienio reikalų patarėjas" Raimundas Rugelis, „kas rytą eidamas į darbą matau paliktus vienišus dviračių stovus. Pasitaręs su tėvynainiais iš Amerikos, nusprendžiau atsiųsti dalelę Kalifornijos saulės į lietingą Vilnių". „Tikimės ateityje dosnių Lietuvos verslininkų pastangomis ant ištuštėjusių stovų rasti mobiliųjų telefonų, kreditinių kortelių su pilnomis sąskaitomis ir apsaugos kodais, drabužių, saldainių, automobilių raktelių ir kitų tautiečiams reikalingų malonių daiktų", geromis mintimis dalijosi „patarėjas". Gedimino Žilinsko (Elta) nuotr.

Litas bus susietas su euru nuo 2002 metų vasario

Vilnius, birželio 28 d. (BNS) — Litas prie Europos Sąjungos (ES) valiutos euro nuo JAV dolerio buvo persietas 2002 m. vasario 2 dieną, o oficialus lito kursas bus nustatomas pagal Europos centrinio banko (ECB) euro ir dolerio santykį. Tai ketvirtadienį spaudos konferencijoje pranešė Lietuvos banko valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas.

Nuo 1994 m. balandžio 1 dienos litas yra susietas su JAV doleriu santykiu 4:1.

Lietuvos banko Ryšių su visuomene skyriaus išplatintame pranešime teigiama, kad lito susiejimo su euru data pasirinkta siekiant išvengti galimų neaiškumų valiutų rinkose pačioje metų pabaigoje. Be to, parinktu lito susiejimo su euru laiku euras jau cirkuliuos kaip gryna valiuta.

Anot banko pranešimo, sprendimas dėl lito susiejimo su euru priimtas atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos ūkis tampa vis labiau susijęs su ES ir valstybių kandidačių ekonomika. Susidarant atitinkamai eksporto struktūrai, svarbu vis labiau mažinti lito svyravimus pagrindinių prekybos bendrininkų atžvilgiu.

Rengdamas šį lito susiejimo su euru planą, Lietuvos bankas konsultavosi su Lietuvos vyriausybe, Europos centriniu banku bei Tarptautiniu valiutos fondu. Iš anksto paskelbtas lito susiejimo su euru laikas sudaro sąlygas visuomenei pagal savo poreikius pasirengti lito — pagrindinės valiutos — pakeitimui, teigiama banko pranešime.

* **Vyriausybės įsteigtos bendrovės „Autoūkis"** organizuotose viešose varžytinėse buvo parduoti 24 iš 47 numatytų parduoti Seimo kanceliarijai priklausiusių automobilių. Beveik tuo pat metu Seimas po svarstymo pritarė Seimo narių darbo sąlygų įstatymo pataisoms, numatančioms nuo kitų metų sausio 1 d. naikinti parlamentarų teisę naudotis tarnybiniais automobiliais. Seimo nariams vietoj teisės naudotis tarnybiniais automobiliais būtų palikta teisė gauti 0.8 vidutinio užmokesčio dydžio (dabar — apie 832 litai) kompensaciją transporto išlaidoms kompensuoti. (BNS)

Lietuvoje...

* **Vyriausybės kaita kainuos milijoną — griuvus socialliberalų ir liberalų sudarytai vyriausybei, teks atsistatydinti bemaž šimtui įvairaus rango politikų bei jų atsivestų pareigūnų. Pirminiais skaičiavimais, vien išeitinėms pašalpoms jiems gali prireikti maždaug milijono litų. Pasikeitus vyriausybei, darbo gali netekti ne tik 13 ministrų, bet ir per 40 viceministrų, tiek pat ministrų patarėjų, atstovų spaudai. Nedarbas gresia ir 20 apskričių vadovų bei jų pavaduotojų, 22 buvusios Rolando Pakso vyriausybės aparato politinio pasitikėjimo valstybės tarnautojams.** (LŽ, Elta)

* **Algirdui Brazauskui tapus premjeru, jis netektų valstybinės pensijos, pagal įstatymą priklausančios kadenciją baigusiam prezidentui. Šiuo metu A. Brazauskas per mėnesį gauna maždaug 6,500 litų pensiją. Ministro pirmininko atlyginimas „į rankas" sudaro maždaug 4,800 litų.** (KD, Elta)

* **Vyriausybės rūmuose sukurtas dar vienas „Lietuvos dujų" bendrovės privatizavimo modelis. Jį patvirtino laikinojo premjero Eugenijaus Gentvilo sukviesti partijų vadovai. Valstybei liks 34 proc. šios bendrovės akcijų. Tiek pat bus parduota strateginiam investuotojui, o dujų tiekėjas gaus 24 proc. dydžio įmonės dalį. Iki šiol buvo planuota valstybei palikti tik 17 proc. akcijų. Bendrovės turtas praėjusių metų pabaigoje sudarė daugiau kaip 825.69 mln. Lt.** (LR, R, VŽ, Elta)

* **Vasara — pats geriausias metas jaunimui padirbėti ir šiek tiek papildyti varganą studentišką biudžetą. Darbo daugiausia ieškoma užsienyje, nes Lietuvoje įsidarbinti, juolab susirasti dosnių darbdavių, beveik neįmanoma. JAV kultūrinių mainų programas koordinuojančio Pasaulio lietuvių kultūros, mokslo ir švietimo centro duomenimis, pernai maždaug 15 proc. su centro kelialapiais į užjūrį išvykusių Lietuvos studentų į namus nesugrįžo. Ten liko dirbti, mokytis arba gavo turistines vizas.** (KD, Elta)

* **Nuo šių metų pradžios Vilniuje pradėjo veikti šeši nauji viešbučiai.** (LA, VŽ, Elta)

* **Vilniaus Gedimino prospekte,** trečiadienį prieš darbo dienos pradžią į antikvarinių baldų parduotuvę „Be precedento" įsibrovę du plėšikai pagrobė didelę sumą pinigų. Ši parduotuvė priklauso Australijoje gimusio ir augusio lietuvio, visuomenei prisistatančio Cambridge universiteto teisės mokslų daktaru Juozo Petraičio žmonai. Pastaruoju metu J. Petraitis gana dažnai pelno žiniasklaidos dėmesį dėl savo skandalingų kalbų ir poelgių. (LR, Elta)

* **Pareigūnai seka kruvinais pakelės maniako** pėdsakais. Iš pradžių manyta, kad sulaikytasis 58 metų Kazys Jonaitis merginas žudė tik prie kelio Vilnius-Kaunas. Tačiau šiuo metu tikrinama, ar jis nepaliko mirties pėdsakų ir kituose Lietuvos miestuose, nes jam esant laisvėje, dingo 86 jaunos moterys. Prokurorai įtaria, kad jam nusikaltimuose galėjo talkinti jo 58 metų žmona Galina. (R, KD, Elta)

Pasaulio naujienos

(Remiantis BNS, Reuter, DPA, AP, Interfax, ITAR-TASS, BelaPAN, RIA ir ELTA žinių agentūrų pranešimais)

Lvovas, Ukraina. Popiežius Jonas Paulius II trečiadienį užbaigė 5 dienų vizitą Ukrainoje, kurio metu jis pajėgė sutraukti šimtatūkstantines minias į savo aukojamas šv. Mišias, bet taip ir neįstengė išsklaidyti valstybės unitų ir ortodoksų susipriešinimo keliamos įtampos. 81 metų popiežius savoo kalboje oro uoste išreiškė viltį, kad 50 milijonų šios buvusios sovietinės respublikos gyventojų netrukus ras savo vietą Europos širdyje. Pradėdamas savo prieštaringai vertinamą vizitą, kurį boikotavo Maskvos patriarchatui priklausanti pagrindinė Ukrainos Ortodoksų Bažnyčia, popiežius nedviprasmiškai susiejo Ukrainos įsijungimą į Europą su Rytų ir Vakarų krikščionybės nesutarimų išsprendimu. Ortodoksijos gynėjai kaltina Ukrainos unitus 1989-1990 m. jėga užgrobus maždaug 2,500 parapijų Vakarų Ukrainoje ir siekiais atversti į savo tikėjimą katalikybės neišpažįstančius gyventojus. Ukrainos prezidentas Leonid Kučma, kuris užrūstino ortodoksus sprendimu pakviesti apsilankyti Joną Paulių II, sakė, kad popiežiaus vizitas „pranoko visus lūkesčius". Paskutinę savo vizito dieną popiežius per iškilmingas beatifikavimo apeigas, kuriose dalyvavo maždaug 1.5 mln. maldininkų, palaimintaisiais paskelbė 28 unitus — 27 kankinius, neišsižadėjusius savo tikėjimo tamsiausiais sovietų ir nacių viešpatavimo metais, ir labdaringa veikla pagarsėjusią vienuolę.

Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Taryba (ST) vienbalsiai rekomendavo paskirti Kofi Annan į JT generalinio sekretoriaus postą antrajai 5 metų kadencijai. Pagal JT įstatų 97 str. generalinį sekretorių pagal ST rekomendaciją skiria 189 valstybių Generalinė Asamblėja. K. Annan perrinkimu buvo neabejojama nuo kovo mėnesio, kai jis paskelbė sieksiąs antros kadencijos ir nesulaukė nė vieno kandidato pasipriešinimo. 63 metų ganietis, santūrus ir malonus JT vadovas įgijo diplomatijos „žvaigždės" statusą. Visame pasaulyje jį sveikina didelės minios, laikančios jį moraliniu vadovu organizacijos, kuri teikia daug vilčių, tačiau dažnai negali krustelėti, stokodama lėšų ir galingiausių savo narių pritarimo. Savo svarbiausiais tikslais K. Annan laiko kovą su skurdu, taiką bei žmogaus teisių laikymąsi visame pasaulyje.

Vašingtonas. JAV prezidentas George W. Bush pareiškė, kad JAV kariuomenė gali būti nusiųsta padėti slopinti neramumų Makedonijoje. „Kalbėdamas apie kariuomenę, aš neatmetu jokios galimybės. Mes esame NATO nariai", sakė G. W. Bush. Jis nurodė, kad šį mėnesį lankydamasis Europoje, jis žadėjo, jog JAV kareiviai liks NATO taikos palaikymo pajėgose Balkanuose tol, kol vyks šios operacijos. „Aš gavau informacijos, kad etninių albanų ekstremistai renka pinigus ne tik Amerikoje, bet ir Europoje, tad Amerika padarys, kas jai priklauso, užtikrindama, kad pinigai nebūtų siunčiami finansuoti ekstremistų veiklai, kuri tampa griaunančiu veiksniu demokratiškai išrinktai Makedonijos vyriausybei", sakė G. W. Bush.

Maskva. Valstybės Dūma ketvirtadienį priėmė kreipimąsi į Jugoslavijos vadovybę, kuriame prašo neišduoti buvusios Jugoslavijos prezidento Slobodan Milošević Hagos tribunolui. Dokumente pabrėžiama, kad „Slobodan Milošević išdavimas Hagos tribunolui pakirs pastovumą Europoje, suskaldys Jugoslavijos Federacinę Respubliką ir bus didelė problema Balkanų valstybėms".

Bukareštas. Rumunijos prezidentas Ion Iliescu pasiskundė, kad jis mieliau „būtų taksi vairuotoju Vokietijoje, nei prezidentu Rumunijoje", nes abiejose valstybėse itin akivaizdūs atlyginimų skirtumai. I. Iliescu, gaunantis 500 dol. mėnesio atlyginimą (vidutinis atlyginimas Rumunijoje tėra tik 100 dol.) palygino pragyvenimo lygį Vakaruose ir Rumunijoje.

Maskva. Tik uodai trukdė draugiškam Rusijos prezidento Vladimir Putin ir JAV kino žvaigždžių paplepėjimui įžymiojo rusų režisieriaus Nikita Michalkov namuose. Gerdamas arbatą, V. Putin sakė, kad jam labai malonu susitikti su Jacku Nicholson, Sean Penn ir televizijos filmo žvaigžde Peta Wilson. Pasak prezidento, jis esąs jų, ypač J. Nicholson, gerbėjas. Pagerbtasis aktorius savo ruožtu gyrė Rusijos sostinės grožį ir 23-iojo Maskvos tarptautinio kino festivalio, kuriame buvo parodytas naujausias jo filmas „The Pledge", organizatorius. P. Wilson, kuri filme „La Femme Nikita" vaidina slaptąją agentę, pajuokavo norinti dirbti V. Putin asmens apsaugos tarnyboje. V. Putin, pripažinęs, jog šis daugiaserijinis filmas Rusijoje labai populiarus ir patinka jo žmonai, pasiūlė aktorei pradėti nuo jaunesniojo operatyvinio darbuotojo posto.

Londonas. Didžiosios Britanijos sosto įpėdinis princas Charles pirmą kartą viešai išreiškė savo jausmus Camilla Parker-Bowles bučiniu. Tai buvo suprasta kaip jo mėginimas sulaužyti priešišką visuomenės požiūrį į savo išrinktąją, kuri, daugelio britų nuomone, sugriovė Charles santuoką su visų mylima velione princese Diana. Princas Charles atvyko į svečius pas C. Parker-Bowles visiškai oficialia dingstimi — ji surengė iškilmingą priėmimą, skirtą vienos labdaros draugijos 15 metų sukakčiai. Susitikę Charles ir Camilla pakštelėjo vienas kitam į skruostą. Tai nufotografavo visi ten buvę fotografai. Kaip trečiadienį pažymėjo laikraštis „The Times", nors susitikimas atrodė nereikšmingas, šią sceną jie buvo surepetavę iš anksto.

Varšuva. Lenkijoje įsigaliojo įstatymas, draudžiantis vartoti alkoholinius gėrimus viešose vietose — gatvėse, aikštėse ir parkuose. Šio draudimo nesilaikantys asmenys gali būti baudžiami nuo 20 iki 5,000 zlotų bauda. Iki šio laiko Lenkijoje jau buvo uždrausta vartoti alkoholį geležinkelio stotyse, taip pat kitose susisiekimo žinyboms priklausančiuose objektuose bei visuomeninio transporto priemonėse.

Sutrumpinimai: K — „Klaipėda", KD — „Kauno diena", LA — „Lietuvos aidas", LR — „Lietuvos rytas", LŽ — „Lietuvos žinios", R — „Respublika".

Naudotasi Lietuvių grįžimo į tėvynę centro medžiaga.

KALENDORIUS

Birželio 29 d.: Šv. Petras ir Paulius, apaštalai; Benita, Gedrimė, Matigirdas, Povilas.

Birželio 30 d.: Švč. Jėzaus širdis. Pirmieji Romos Bažnyčios kankiniai; Adelė, Emilija, Liucina, Norvilė, Otonas, Skaidas, Tautginas.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

DIDŽIĄJĄ LIETUVIŲ SPORTO ŠVENTĘ TORONTE PASITINKANT

Ateinančią savaitę (pradedant liepos 4 diena) Toronto mieste, Kanadoje, vyks didžiulė Šiaurės Amerikos lietuvių sporto šventė, kurioje dalyvaus ir sportininkai bei sporto vadovai iš Lietuvos.

Tai bus metinės jau 5-sios iš eilės, Š. Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos (ŠALFASS) žaidynės. Šiomis žaidynėmis bus prisimintas organizuotos lietuvių sportinės veiklos Š. Amerikoje 50-metis, o taip pat ir pirmasis panašus lietuvių sportininkų susibūrimas, įvykęs 1951-siais metais tame pačiame Toronto mieste.

Šiandien jau, be abejo, nedaug kas atsimena 1951 m. rudenį (spalio 27-28 dienas, kuomet į Torontą susirinko tik šimtinė lietuvių sportininkų iš penkių JAV ir Kanados miestų, kurie atstovavo aštuoniems sporto vienetams.

Tada šios žaidynės buvo pavadintos skambiu vardu — „Kanados ir JAV lietuvių olimpiada". Taip vadintos ir antrosios žaidynės, kitais metais vykusios Clevelande (jose, tačiau, dėl sienos pervažiavimo suvaržymų negalėjo dalyvauti Kanados sportininkai). Trečiose žaidynėse, 1953-siais vykusiose Čikagoje, jau pasirodė grupė Kanados lietuvių sportininkų ir čia buvo atsisakyta „olimpiados" vardo. 1954 m. vėl buvo susirinkta Toronto mieste ir čia jau dalyvavo labai gausus mūsų sportininkų būrys iš abiejų valstybių. Tada buvo nutarta žaidynes skelti į dvi dalis, atskirai vykdant salės ir lauko sporto šakų varžybas. O dar vėliau — šios žaidynės dar buvo labiau suskaldytos — dabar net vienos sporto šakos (krepšinio) vyksta trys atskiros žaidynės įvairiose amžiaus grupėse.

Kaip matome, lietuviai daugiausia dėmesio teikė krepšiniui, kuris dabar yra pati pagrindinė sporto šaka. Gaila, kad žlugo anksčiau buvęs gana populiarus futbolas, kurį dabar žaidžia tik vienas lietuvių klubas Š. Amerikoje ir todėl nėra įmanoma surengti lietuvių pirmenybių.

Per 50 metų vyrų krepšinyje, A grupėje, nugalėtojų vardus po 9 kartus yra laimėjusi Čikagos „Neris" ir Čikagos ASK „Lituanicos" vyrai. Du kartus meisterio titulas stipriausioje vyrų grupėje atiteko gerokai anksčiau Čikagoje gyvavusio „Perkūno" klubo (nuo jo įsisteigimo — neseniai suėjo 50 metų) krepšininkams, taigi Čikaga pasiglemžė 20 titulų.

Praeitis, praeitis, bet kokia ateitis?

Po trumpos ekskursijos į praeitį apie kurią sužinome jau iš pageltusių spaudos puslapių ar negausių mūsų sporto leidinių, reikia pažvelgti į dabartį bei ateitį. O kas gi laukia mūsų sportinio judėjimo ateinančiame 50-metyje?

Reikia pasakyti, kad geresnių prošvaisčių nedaug. Žinoma, reikia džiaugtis, kad dabar mūsų metinės jaunimo klasių krepšinio žaidynės sutraukia arti 500 jaunimo. Tačiau, deja, jis labai aptrupa, kuomet tie entuziastai pasiekia gimnazistų, jau nekalbant apie studentų amžių.

Šį klausimą reikėtų gerokai pastudijuoti ir nuspręsti — kodėl taip yra. Net ir JAV universitetų rinktinėse dabar beveik nematome čia gimusiųjų mūsų lietuvių krepšininkų tuo tarpu ten knibžda iš Lietuvos atvykusiųjų jaunuolių. Gal kas galėtų pasakyti, kodėl taip yra?

Labai trūksta lietuvių sporto darbuotojų, jau nekalbant apie tuos, kurie galėtų mūsų sportą populiarinti lietuvių spaudoje. Kuomet Čikagos apylinkėse neseniai vyko Š. Amerikos jaunuolių klasių krepšinio pirmenybės, jose sutikau tik du asmenis, kurie prieš daugiau negu 50 metų įsijungė į sporto veiklą ir juos būdavo galima matyti įvairiuose miestuose rengiamosiose lietuvių sporto žaidynėse. Visi kiti buvo nauji, kurie vargu ar ištvers 20 metų, jau nekalbant apie 50 (būtų gerai, kad čia klysčiau).

Žaidynės Toronte

Kalbant apie pačias sporto žaidynes Toronte (jos vyks liepos 4-7 d.), reikia pasakyti, kad ir čia pirmuoju smuiku gros mūsų krepšininkai, o jiems „tūravos" tinklininkai. Šių sporto šakų vadovai Rimas Miečius ir Mindaugas Leknickas. Be to, bus ir teniso, stalo teniso, golfo, kėgliavimo ir stendinio šaudymo varžybos.

Yra laukiama svečių žaidėjų iš Lietuvos, tai Klaipėdos „Neptūno" vyrų krepšinio komanda (Lietuvos krepšinio lygoje iškovojusi III vietą) ir 9 tenisininkai. Taip pat žadėjo atvykti Lietuvos Olimpinio komiteto prezidentas Artūras Poviliūnas ir Lietuvos kūno kultūros ir sporto departamento direktorius Rimas Kurtinaitis.

Čia reikia pažymėti, kad šių ŠALFASS-gos žaidynių organizavimo komiteto pirmininku yra Arvydas Saplys, o žaidynių pravedimui vadovauja Rimas Miečius. Beje, Toronte yra ir ŠALFASS-gos vadovybė su jos pirmininku Audriumi Šileika. Pagrindinė žaidynių pravedimo vieta — Humber College patalpos prie Finch gatvės ir Higway 27.

Norisi pasveikinti visus šių jubiliejinių žaidynių dalyvius, sporto entuziastus, linkint geros sėkmės ir daug sportinės ištvermės dabar ir ateityje! O pačiai sporto sąjungai linkime sulaukti šimtmečio!

Edvardas Šulaitis

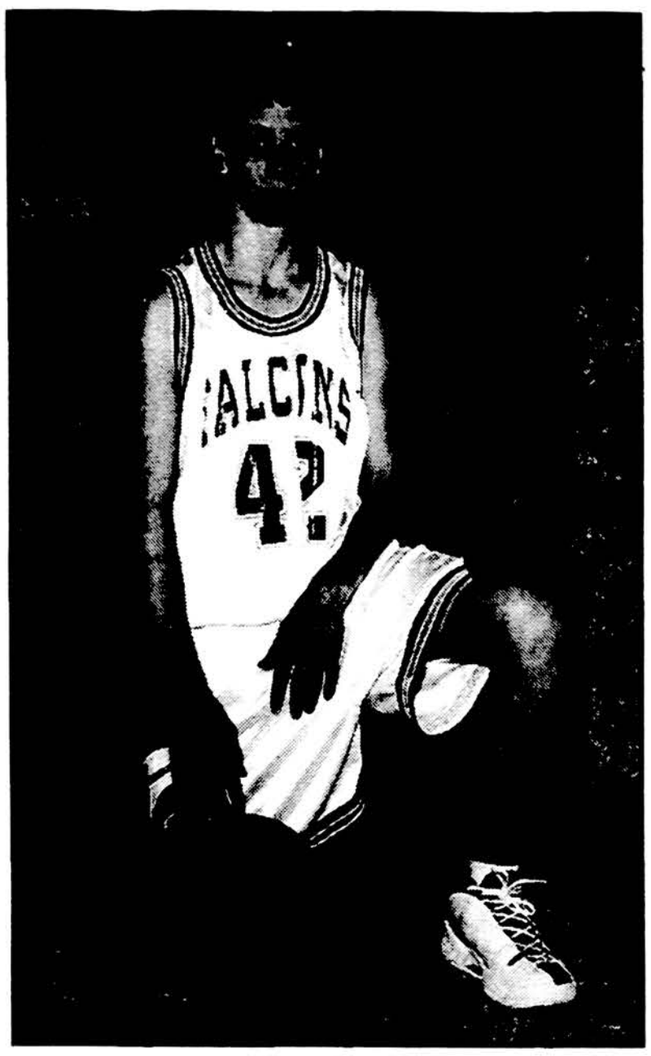

Rimas Gulbinas

RIMAS GULBINAS — BŪSIMAS AMBASADORIUS

„Wheaton Sun" dienraštyje neseniai tilpo žinia, kad Rimas Gulbinas išrinktas dalyvauti „World Scholar — Athlete Games". Gal tikslesnis pavadinimas būtų „Kultūrinė ir Sportinė programa pasaulio jaunimui". Kultūrinėje programoje bus menas, choras, poezija, eilė paskaitų ir diskusijos. Diskusijų temos: vadovavimas, etika, sportiškas elgesys aikštėje, tarptautinė prekyba, pasaulio gamtosauga ir taika. Sporto programoje bus krepšinis, futbolas, tinklinis, buriavimas ir lauko teniso dvejetai. Komandose žaidėjai bus skirtingų tautybių. Kaip olimpiadose ir čia bus iškilmingas atidarymas ir uždarymas. Ši programa įkurta 1993 metais ir vykdoma kas 4 metai. Jos direktorius yra senatorius Bill Bradley, buvęs „scholar" ir profesionalas krepšininkas. Ši programa, jau trečioji, vyks Rhode Island universitete, Kingston mieste nuo birželio 22 d. iki liepos mėn. 1 d. Programos tikslas — kad pasaulio jaunimas susipažintų, susidraugautų, įgytų specifinių žinių ir grįžtų į savo mokyklas kaip darbštumo, sportiškumo ir vadovavimo ambasadoriai.

Šioje programoje išrinkta dalyvauti 1,600 jaunuolių, 16-19 m. amžiaus iš 108 kraštų ir 50 JAV valstijų.

Rimas Gulbinas išrinktas todėl, kad baigė šiuos mokslo metus aukščiausiais pažymiais, yra vienas iš geresnių Wheaton North mokyklos krepšininkų ir dar randa laiko ir noro savanoriškai padėti negabiems mokiniams. Jo pirmoji jaunučių krepšinio komanda buvo Filadelfijos „Aras", kurio treneris buvo jo tėvas. Šeimai apsigyvenus Wheaton, IL, jis tuoj įsijungė į Čikagos „Lituanicos" klubą ir žaidė už vidurinę, o dabar už Wheaton North mokyklą. Talento jam netrūksta ne tik krepšiniui, bet jis dar neblogai žaidžia futbolą, stalo ir lauko tenisą, golfą ir net biliardą.

Po mokslo metų jam tinginiauti nebuvo kada: tuoj sekė mokyklos krepšinio stovykla, po jos ta pasaulinė jaunimo programa, o liepos mėn. su „Lituanicos" jaunių krepšinio komanda kelionė į ŠALFAS sgos metines žaidynes Toronte.

Tad duomenų jam netrūksta būti ambasadoriumi savo mokykloje, o gal net ir ateityje.

V. G.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $100.00. Foreign countries $115.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	$100.00	$60.00	$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$115.00	$65.00	$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$60.00	$45.00	$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$65.00	$50.00	$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	$500.00	$250.00	
Reguliariu paštu	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	$160.00	$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	$55.00		

Vyriausia redaktorė – **Danutė Bindokienė**

Administratorius – **Valentinas Krumplis**

Moderatorius – **kun. Viktoras Rimšelis**

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Tai - Jūsų laikraštis DRAUGAS THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S.Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 myl'a į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

„LITUANICA" - „PEGASUS" 1-1

Birželio 24 d. buvo sužaistos atidėtos „Metro" futbolo lygos I divizijos pirmenybių rungtynės tarp „Lituanicos" ir „Pegasus" vienuolikių. Jos, kaip atsimename, turėjo išaiškinti, kuris laimės čempionų titulą ir gaus kelialapį į „major" diviziją.

Tolimoje šiaurėje — Libertyville, IL, vykęs šis reikšmingas susitikimas baigėsi lygiomis 1-1 ir tokia pasekmė nebuvo dėkinga lietuviams, kuriems būtinai reikėjo pergalės. Nepaisant, kad „Lituanicos" vyrai per abu ratus (rudens ir pavasario) nepatyrė nė vieno pralaimėjimo (tuo tarpu „Pegasus" turėjo vieną), varžovai lentelėje turėjo vienu tašku daugiau, nes mūsiškiai 4 kartus sužaidė lygiomis, tuo tarpu „Pegasus" — 2 kartus.

Tačiau, kas liečia patekimą į „major" diviziją, dar yra viena galimybė: šį sekmadienį, liepos 1 d., neutralioje aikštėje (ji rašant šias eilutes dar nebuvo žinoma) „Lituanica" kovos su „major" lygos priešpaskutinės — 9-osios vietos savininkų — vokiečių „Schwaben" ekipą. Jeigu lietuviai laimės — vieta „major" divizijoje bus garantuota.

Reikia pasakyti, kad praėjusį sekmadienį lietuvių vienuolikė buvo arti pergalės. Ir tik nesėkmė bei teisėjų klaidos neleido mūsiškiams iškovoti taip reikalingus 3 taškus. „Turėjome žaisti prieš 12 žaidėjų", — taip šias rungtynes apibūdino lietuvių komandos vadovai, turėdami mintyje teisėjų šališkumą. Lietuvių naudai nebuvo užskaitytas vienas įvartis dėl gerokai vėliau sušvilptos neva nuošalės. Be to, teisėjas nedavė mūsiškių naudai 11 metrų baudinio, nors žaidėjas buvo nugriautas baudos aikštelėje, o buvo pasitenkinta tolimesne bauda.

Beje, pirmieji įvartį pasiekė varžovai iš baudos smūgio. Panašus buvo ir išlyginamasis — Laimono Bytauto iš tolimesnės baudos pasiųstas įvartis. Aikštės viduryje gerai darbavosi Danas Smulkys, kuris pora kartų gražiai buvo iškišęs kamuolius mūsų puolikams. O gynime užtikrintai dirbo Gytis Kavaliauskas. Bendrai imant, dauguma „Lituanicos" vyrų stengėsi laimėti, tačiau laimė nebuvo jų pusėje. Aišku, labai trūksta ir Lietuvoje dabar atostogaujančio Virgio Žuromskio.

Reikia manyti, kad liepos 1 d. rungtynėse „Lituanicai" seksis geriau ir ji iškovos teisę rungtyniauti „major" divizijoje, kurioje ji sėkmingai žaidžia salės futbolo pirmenybėse.

E. Š.

KAS NAUJO EUROPOJE?

Vokietijoje „ramu", kadangi vokiečių tautinis sportas futbolas atostogauja, tad sportinėje spaudoje ar vokiškame televizijos sporto kanale daugiau vietos skiriama praeities sportiniams įvykiams. Tiesa, spauda ir televizija gan daug vietos skyrė Prancūzijos atviroms lauko teniso varžyboms, jų pranešėjai nagrinėjo Wimbledono žaidynių favoritus, parodydami ankstyvesniųjų metų laimėtojus.

Ruošiasi Vokietijos lengvaatlečiai pasaulinėms pirmenybėms Kanados Edmontone, tačiau iki šiol jų atsiektos pasekmės nieko gero neparodė. Juk 100 m bėgime 10,29 sek. pasekme ar 400 m — 45,81 sek. yra toloka iki bronzos medalio. Tas pats su disko metiko Riedl atsiekta 64,36 m pasekme. Ji yra gerokai nutolusi nuo aukso medalio favorito V. Aleknos. Deja, stebėdamas televizijoje „Grand Prix" varžybas Ispanijos Sevilla mieste, pergyvenau Virgilijaus pralaimėjimą vengrui Fazekui, kuris mūsiškį įveikė 9 cm. Varžybų pranešėjas vokiškai pasakęs: „Tai šių varžybų didžiausia staigmena, nes „Litauer" šiais metais nepatyrė pralaimėjimo".

Europos amerikietiško futbolo pirmenybėse Frankfurto „Galaxy" nugalėjo Amsterdamo „Admirals" 28:23, tačiau pirmenybių lentelėje Frankfurto komanda yra paskutinė.

Vokietijos krepšinio meisterio vardą prie 8,500 žiūrovų laimėjo vilniečiams bei kauniečiams pažįstamas Berlyno „Alba" penketukas, įveikęs paskutinėse rungtynėse Bonos „Telekomą" pasekme 81:77. Pirmas kaip ir antras susitikimas baigėsi Vokietijos sostinės pergalėm 108:72 ir 78:58. Karštokos buvo paskutinės rungtynės, nes „Alba" visą laiką pirmavo 11 tšk. skirtumu. Paskutiniame ketvirtyje berlyniečių krepšiai pradėjo „tirpti" taip, kad paskutinėse minutėse Bona net pirmavo 72:69. Manding, tame laikotarpyje savo žaidimo meną parodė tamsiaodis Alexis, tritaškiu išlyginęs pasekmę bei keliais dvitaškiais atnešęs pergalę Berlynui. Baigmės rungtynes rodė Vokietijos televizijos sporto kanadas DSF.

V. Ivanauskas vėl kerta įvarčius. Paskutinėse šiaurės Vokietijos apygardinėse futbolo pirmenybėse lietuvis Wilhelmshafeno klubui, rungtynėse prieš Leipcigą pelnė du įvarčius. Jo klubas iš 19 vienuolikių užėmė 10-tą. vietą. Iš šiaurinės Vokietijos į antrą lygą pateko Berlyno „FC Union" klubas, kuriame susispietę yra komunizmo simpatikai.

Iš Bremeno klubo atsarginio vartininko pareigų atleistas G. Brazas yra „bedarbis", kadangi joks Vokietijos klubas nesidomi lietuvių kilmės žaidėju.

Jau priešpaskutinėse Lenkijos futbolo pirmenybių rungtynėse meisterio vardą užsitikrino Krokuvos „Vysla", įveikdama sostinėje vietos „Legią" 2:1. Varšuvos žiūrovai, ypač klubo sirgaliai (Lenkijoje jie vadinami, „Kibice") yra žinomi Lenkijoje kaip didžiausi triukšmadariai, o gal net chuliganai. Jie pradėjo laužyti sėdynes, jas deginti, mėtyti raketas, bonkas, o mestas akmuo pataikė į Krokuvos trenerio galvą. Lvovo miestie (ukr. Lviv) veikęs „Pogon-Vytis" klubas atgaivintas Ščecine. Jis užėmė trečią vietą, ketvirta yra Varšuvos „Polonia", kuri taip pat laimėjo Lenkijos klubų taurę. Kiek prisimenu, Kauno LGSF draugiškose rungtynėse 1939 m. pralaimėjo „Polonijai" 1:2. Taip pat, norėčiau pažymėti, kad prieš Antrąjį pasaulinį karą Lvovo klubo „Pogon-Vytis" vartininkas Albanski priklausė Lenkijos rinktinei. Jis žuvo kare su Vokietija.

Europos futbolo sąjungos sudarytoje lentelėje pirmauja Ispanija, prieš Italiją, Angliją, Vokietiją. Tolimesnės vietos: 5) Prancūzija, 6) Olandija, 7) Turkija, 8) Graikija, 9) Rusija, 10) Portugalija. Klubai: Real Madrid, 2) Manchester United), 3) Bayern Miunchen, 4) FC Barcelona, 5) Lazio Roma), 6) FC Valencia, 7) Juventus Turin, 8) Inter Milano, 9) Atletico Madrid), 10) FC Parma. Kaip matome vyrauja Ispanijos bei Italijos vienuolikės.

Vokietijos Volfsburgo klube žaidžia afrikietis J. Akpoborie. Gaudamas gerą atlyginimą jis nupirko laivą, kuris buvo naudojamas vergų vaikų prekybai. Žaidėjas teisinasi, atvežė įvairius dokumentus, tačiau klubo vadovybė nelabai tiki Afrikos prokuratūros tyrimams ir greičiausiai atsisakys jo pareigų. Prieš keletą metų aukščiausios Vokietijos futbolo lygos klubas kvietė pas save su labai geru atlyginimu V. Ivanauską. Tačiau žmonai nepatikęs pramonės miestas (Volfsburg-Volksvagen automašinų gamybos centras), tad dabar lietuvis turi pasitenkinti apygardine lyga.

V. Baronas, Vokietija

PATIKSLINIMAS

Prašoma patikslinti, kad gegužės 25 d. šiame puslapyje išspausdintame E. Šulaičio straipsnyje apie nusipelniusį lietuviškojo sporto darbuotoją Algirdą Bielskų, pažymima, kad jis Lietuvos Respublikos prez. Valdo Adamkaus buvo apdovanotas DLK Gedimino ordino medaliu. Ten pat minima, kad tokiu garbės žymeniu buvo apdovanotas tik dar vienas sporto darbuotojas, čikagiškis Rimantas Dirvonis. Patikslinama, kad tą pačią 1998 m. birželio 29 dieną, kartu su Rimantu Dirvoniu, tokiu pat medaliu buvo pagerbtas ir ilgametis sportininkas, sporto darbuotojas ir žurnalistas Vytautas Grybauskas. Tą įvykį liudija ir 1998 m. liepos 17 d. „Drauge" išspausdinta prez. Valdo Adamkaus ir apdovanotųjų R. Dirvonio ir V. Grybausko nuotrauka.

ROBERTAS JAVTOKAS SAN ANTONIO KLUBE

Vilniaus „Lietuvos ryto" krepšinio komandos vidurio puolėją Robertą Javtoką trečiadienį, birželio 27 d., New Yorke vykusioje NBA naujokų biržoje 56-tuoju pakvietė San Antonio, Texas „Spurs" krepšinio klubas.

21-erių metų, 2.08 m ūgio Lietuvos krepšininkas buvo dešimtas ir paskutinis užsienietis, kuriuos šiuo metu pasirinko NBA klubai. Iš viso į lygos komandas buvo pakviesti 58 naujokai.

NBA naujokų biržoje ketino dalyvauti ir 21 metų „Lietuvos ryto" gynėjas Arvydas Macijauskas, tačiau vėliau jis savo kandidatūrą atšaukė.

BNS

* **Lietuvos futbolo rinktinės vartininkas** Gintaras Staučė, praėjusį sezoną gynęs Vokietijos 2-ojoje bundeslygoje rungtyniavusios „Duisburg" komandos vartus, sportinę karjerą tęs Graikijoje. Patyręs futbolininkas pasirašė vienerių metų sutartį su šiemet į Graikijos I lygą iškopusia Atėnų „Akratitos" komanda. Elta

PREZIDENTO VIEŠNAGĖ EUROPOJE

KAZYS BARONAS
Mūsų korespondentas Europoje

Vokietijos spauda rašė: „Prieš dvylika metų į Lenkiją buvo atvykęs W. G. Bush tėvas, džiaugsmingai sutiktas gyventojų. Jis parodė Maskvai ir Varšuvai, kad Vakarų pasauliui vadovaujanti JAV galybė niekuomet neleis sumažinti lenkišką demokratinę plėtrą. Mat tik prieš mėnesį darbininkų sąjunga „Solidarnoscz" buvo laimėjusi Rytų Europoje pirmus rinkimus. Dabar jo sūnus pats galėjo įsitikinti, kad Lenkija yra stipriai susijungusi su Vakarų pasaulio stovykla. Didžiausias laimėjimas — Lenkijos įjungimas į ŠAS (NATO).

Nesitenkina tuo Lenkija. Ji daug daugiau kaip kitos ŠAS valstybės siekia antros plėtros, turėdama prieš akis lietuvius, latvius ir estus, kadangi tų tautų valstybės, po Antro pasaulinio karo, prieš jų norą buvo įjungtos į sovietinį pasaulį. Lenkija, pati pasiekusi laisvės krantą, remia savo mažų kaimynų norą atitaisyti šią istorinę neteisybę. Manding, lenkų numone čia paliečiami ne tik istoriniai įvykiai, bet taip pat aiškiai pastebimi Rusijos imperialistiniai siekiai. Kaip ir anuomet G. Bush tėvas teisingai pastatęs iešmus, taip ir jo sūnus nori dabar savo rankomis išplėsti pastovumo zoną Europoje".

Vokietijos televizijos dvyliktu kanalu stebėjau JAV prez. kalbą Varšuvos universitete. Be abejo, ją matė ir Dėdės Samo gyventojai. Tačiau norėčiau prie kalbos pridėti kelių dienraščių komentarus, paminėjus Baltijos valstybių ŠAS (NATO) klausimą. Prezidento žodžius, — „Visos demokratinės valstybės nuo Baltijos iki Juodosios jūros turi tas pačias teises laisvei ir saugumui kartu su kita Europos demokratija" — vokiečių spauda taip komentavo: „Minėdamas Rytų Europos valstybes, JAV prezidentas visų pirma galvojo apie Baltijos valstybes, kurios buvo Sov. Sąjungos dalis. Jos kentėjo Maskvos priespaudą, tad norėtų ne rytoj, bet jau šiandieną įsijungti į transatlantinę sąjungą. Nebus antros Jaltos". Vis tik spauda pažymėjo, kad V. Putin ŠAS priartėjimą prie buvusių Sov. Sąjungos sienų laiko didele klaida.

Prez. G.W. Bush kalba tuoj pat buvo verčiama į vokiečių kalbą. Jis pasakęs „from Balticum, tačiau vertėja išvertė „Ostssee — Rytų jūra". Daugumas vokiečių taip ir vadina Baltijos jūrą. Vakarinėse žiniose pranešėjas jau pasakęs „von Baltikum".

Kitos spaudos komentarai: „G. W. Bush partijos nariai, nepaisant santykių pasekmių su Rusija, garsiai („lautstark" — labai garsiai) reikalauja su ateinančia plėtra Prahoje Baltijos valstybių įjungimo į ŠAS (NATO). Vokiečiai rašė: „Gražiai kalbėjo G. W. Bush, naudodamas bendrą, tradicinę formulę. Teoretiškai kiekvienas gali būti ŠAS narys, tačiau, kuri bus ta kita tauta — reikia ilgesnių diskusijų".

Dar kelios pastabos iš Varšuvos universiteto kalbos. Spauda pastebėjo plėtrą ne kaip „ar", bet „wann" — „kada" žodžius. Nebus antrų Miuncheno ar Jaltos posėdžių, Europos tautos nebus antrą kartą paliktos savo likimui. Vokiečiai šią formuotę laiko stipresne negu reikia, kartu užklausdami: jeigu rusai nėra priešai (juk taip pasakęs prezidentas), tad nuo ko turi ŠAS saugoti Lietuvą, Latviją ir Estiją?

Bendra europiečių išvada; po penkių dienų viešnagės Europoje JAV prezidentas parodė V. Putin, kad Texas gyventojui Europa prasideda viduryje Amerikos ir baigiasi prie Rusijos sienos. Jeigu Maskva praves reformas, tik tuomet jis tikisi gerų santykių su Kremlium. Ir nieko daugiau. Taip pat G. W. Bush suprato, kad ne vien Amerika egzistuoja pasaulyje.

JAV prez. viešnagę Europoje vokiškoje žiniasklaidoje iš dalies nustelbė Berlyno senato (miesto savivaldybės) pareikštas nepasitikėjimas dabartiniam Vokietijos sostinės merui, krikščionių demokratų partijos nariui, E. Diepgen. Susidaręs stiprus blokas iš socialdemokratų, liberalų ir buvusių komunistų SED partijos atstovų, dabar pasivadinusių nekaltu PDS vardu, nubalsavę laikinai pareigas perduoti lietuvių kilmės homoseksualui (jis viešai prisipažinęs) Klausui Voveraičiui. Vokiečiai su baime žiūri į sostinės ateitį, kadangi rugsėjo mėnesį numatomi savivaldybės-senato ir mero rinkimai. Savo kandidatūrą jau pateikė buvęs PDS pirm., žydų kilmės labai gabus adv. G. Gysi. Tiesa, PDS partijoje yra dvi stovyklos: vieną sudaro „užkietėję" komunistai, tvirtindami, kad mūro siena tarnavo Europos taikai, nutylėdami bėgančių šaudymą ar „perauklėjimui" laikytas koncentracijos stovyklas. Kitas sparnas yra kiek lankstesnis. Prie jo priklauso buvęs pirm. H. Bisky ir G. Gysi bei kiti partijos veikėjai. Tačiau ir jie negali kiek labiau nueiti nuo „kietųjų" kelio, stipriai laviruodami tarp dviejų sparnų, mėgindami surasti „modus vivendi". Be jokių abejonių, G. Gysi kandidatūrą rems visas Rytų Berlynas, nes ir po vienuolikos laimės metų ir, nepaisant finansinės vakarų Vokietijos dalies paramos, komunistinė dvasia stipriai jaučiama vidurio amžiaus gyventojų tarpe. O ji siekia milijardus markių, kadangi Vokietijoje nuo kiekvieno dirbančio yra atskaitomas „solidarumo mokestis". Jis siekia 5 proc. pajamų mokesčio. Jeigu, pvz., pajamų mokestis yra 800 markių, darbdavys nuo darbo mėn. iš bruto atlyginimo atskaito 40 m. ir juos persiunčia valstybės iždui. Tais pinigais taisomi keliai (jie yra labai blogame stovyje), mėginama pakelti ekonominį gyvenimą, kadangi, žlugus Sov. Sąjungai, pramonė atsirado tamsiame tunelyje, nematant net ir mažo žiburėlio, nedarbas Mecklenburge, Turingijoje siekia 18 proc. Protestuoja nukentėję nuo komunistinio režimo, jie rašo atvirus laiškus redakcijoms, minėdami mokamas aukštas pensijas komunistiniams šulams, pvz., Čilėje gyvenančiai paskutinio Rytų Vokietijos komunistų partijos sekr. Honeckerio našlei, slaptosios tarnybos „Stasi" policininkams ir t.t. Spėjama, kad finansų ir vidaus reikalų ministerijos patikrins buvusių slaptosios policijos tarnautojų praeitį ir greičiausiai dalį pensijos nubrauks. Juk iš esmės, buvę Rytų Vokietijos gyventojai į pensijų fondą neįnešė nė vieno pfenigio, šiandieną gaudami tūkstančius markių stiprią valiutą.

Tarptautinėje parodoje „Balttechnika-2001" šiemet gegužės pabaigoje dalyvavo apie pusę tūkstančio vietinių bei užsienio bendrovių, kurios supažindino su naujomis, ekologiškai švariomis gamybos technologijomis ir įrengimais iš elektronikos, energetikos, elektrotechnikos, kontrolės, matavimo technikos, aplinkos apsaugos srities.

Kęstučio Vanago (Elta) nuotrauka.

SĖKMINGAI ARTĖJAMA PRIE DERYBŲ DĖL NARYSTĖS ES BAIGMĖS

Lietuva artėja prie derybų dėl narystės Europos Sąjungoje (ES) pabaigos, o Airijos piliečių nepritarimas ES valstybių Nicos sutarčiai neturės įtakos Lietuvos narystei ES, teigia Lietuvos vyriausiasis euroderybininkas Petras Auštrevičius.

Trečiadienį vykusiame Vyriausybinės Europos integracijos komisijos (VEIK) posėdyje buvo pristatyti Lietuvos stojimo į Europos Sąjungą konferencijos, vykusios šios savaitės pradžioje Liuksemburge, rezultatai. Joje buvo patvirtinti pastarojo pusmečio Lietuvos derybų dėl narystės ES rezultatai ir atidaryti du nauji derybiniai skyriai.

Lietuva ir ES dabar yra suderinusios iš viso 17 skyrių, iš kurių dešimt — vien per pastarąjį pusmetį, ES pirmininkaujant Švedijai. Su ES dėl narystės Lietuva derasi iš viso pagal 31 skyrių.

„Su 17 derybinių skyrių Lietuva jaučiasi tikrai viduryje, stovėdama šalia Slovakijos ir Čekijos, netgi kaimynus lenkus esame aplenkę 1 derybiniu skyriumi", sakė P. Auštrevičius. Jo teigimu, derybų tempas linkęs augti ir 2002-ieji metai yra „visiškai realus laikas" Lietuvai sėkmingai pabaigti derybas dėl narystės.

Komentuodamas praėjusią savaitę Airijoje vykusio referendumo rezultatus, P. Auštrevičius pripažino, kad neigiami referendumo rezultatai „iš tikrųjų sukėlė tam tikrų rūpesčių". Kaip žinia, airiai nepritarė sutarčiai, kuri buvo pernai gruodį pasirašyta Prancūzijos kurorte Nicoje, siekiant atverti kelią ES plėtrai. Nicos konferencija ir jos sutartis pašalino institucines kliūtis ES plėtrai nuo 15 iki 27 narių. Airija yra vienintelė ES narė, organizavusi referendumą dėl Nicos sutarties. Kitose ES valstybėse Nicos sutartis turėtų būti patvirtinta parlamentų balsavimu.

Tačiau, P. Auštrevičiaus nuomone, svarbu tai, kad pati ES tvirtai apsisprendė nepersvarstyti Nicos sutarties ir pasiūlė Airijai grįžti prie referendumo ar kito politinio sprendimo, atitinkamai pataisant šį sprendimą, kad tvirtinimas įvyktų.

„Mes tikimės, kad Airijos 'ne' nebus pasklidęs reiškinys Europos Sąjungoje", sakė euroderybininkas.

(BNS)

---

* **„Vakarų laivų remonto" darbuotojai nenori** norvegų valdymo. Vyriausybė linkusi pritarti Valstybės turto fondo deryboms su Norvegijos laivų statykla „Havyard Leirvik A. S". Ji nori už 27.3 mln. litų įsigyti iš valstybės dar neišpirktas 27.8 proc. „Vakarų laivų remonto" akcijų. Po nesėkmingos privatizacijos, kuri Europoje geras pozicijas turėjusį „Vakarų laivų remontą" atmetė atgal, sprendžiamas klausimas — būti ar nebūti šiai bendrovei.

(K, Elta)

Danutė Bindokienė

Ir kas galėjo pamanyti?

Niekas nenori klysti, juo labiau prisipažinti klydęs. Tad įdomu, kiek nuomonių pasikeis apie JAV prez. George W. Bush užsienio politiką, ypač tuose sluoksniuose, kurie prieš rinkimus pranašavo, kad šis respublikonų kandidatas, užaugintas Texas valstijos platybėse, užliūliuotas tėvo vardo skambesiu, įsipainios į tarptautinius reikalus, kaip gaidys į pakulas, ir dar labiau juos sujauks, sumenkins Amerikos įvaizdį.

Na, dėl to Amerikos įvaizdžio per daug rūpintis neverta, nes jis ir taip nėra pats šviesiausias. Pasaulis Ameriką paprastai prisimena dviem atvejais: kai reikia greitos paramos (finansinės ar politinės); kai ieškoma parankaus kaltininko dėl padarytų ar tik įsivaizduotų bėdų. Nepaisant šio krašto adresu nuolat svaidomų kaltinimų, priekaištų ar net pašaipos, visgi didžioji mūsų planetos gyventojų dalis stengiasi žūt būt patekti į Ameriką, dažnai rizikuojant net savo gyvybe...

Prez. George W. Bush pirmosios kelionės į Europą metu visgi pasirodė daug tvirtesnis, negu daugelis tikėjo. Nelengva jam buvo toji kelionė, ne vien dėl to, kad kiekvienas žingsnis, susitikimas, žodis (oficialus ar neoficialus) buvo labai atidžiai stebimas, tarytum nelabai gabaus moksleivio egzaminų darbas, jau iš anksto sprendžiant, kad jis nebus įvertintas per daug aukštu pažymiu. Be to, prezidentas kone kiekviename aplankytame krašte susidūrė su triukšmingomis ir net piktomis demonstracijomis, nukreiptomis ir prieš jo paties politiką, ir apskritai prieš JAV. Tokiomis sąlygomis šypsotis, kalbėti ir elgtis, lyg niekur nieko, tikrai reikia nemažai pastangų ir savitvardos. Prez. G.W. Bush šiuo atveju egzaminą, atrodo, išlaikė.

Kadangi kiekvienas stengiamės į visus įvykius žvelgti „pro nuosavus akinius", lietuviams paliko neblogą įspūdį pagaliau garsiai išsakyta prezidento nuomonė apie NATO plėtrą. Jis tą nuomonę pagrindė iš anksto paruoštais argumentais, prie kurių suformulavimo — malonu pripažinti — prisidėjo ir JAV lietuviai, ypač JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos bei tarybos žmonės.

Kad JAV prezidento teigiami pasisakymai apie NATO plėtrą ir galimumą pirmenybę teikti Baltijos valstybėms (ypač Lietuvai) suerzino Rusijos meška, buvo labai akivaizdu. Maskvos reakciją prez. Bush, be abejo, jau iš anksto numatė, bet savo užsibrėžto plano neatsisakė. O tai jam „plunksna prie skrybėlės". Žinoma, viena yra kažką pareikšti (net tokioje svarbioje kelionėje), kita — pažadus išteisėti, kai ateis laikas pareiškimų žodžius paversti darbais. Bet ir tokia pradžia jau teikia viltį, kad kažkas galbūt pajudės į priekį. Taip prez. Bush žodžius interpretavo ir Amerikos žiniasklaida. Taip manė ir opozicija, kaltindama prezidentą bereikalingu Rusijos erzinimu.

Kitas, galbūt tiek pat netikėtas ir dėmesio vertas, prez. George W. Bush pareiškimas įvyko vos prieš porą dienų, Izraelio ministro pirmininko Ariel Sharon apsilankymo Vašingtone metu. Šios savaitės antradienį, prieš prasidedant oficialiam pasitarimui, Izraelio premjeras ir JAV prezidentas atsakinėjo į klausimus. Prezidentas tarp kita ko pasakė, kad Valstybės sekretorius Colin L. Powell išvykęs į Palestiną, tikėdamasis sumegzti beviltiškai pastaraisiais mėnesiais įstrigusias taikos derybas, nes visgi palestiniečiai iš dalies laikosi paliaubų ir akmenų bei šovinių kruša, nuolat beriama Izraelio pusėn, gerokai sulėtėjusi. Tiesa, ne visiškai nutrūkusi, bet pažanga visgi matyti. Vadinasi, atėjo laikas vėl sėsti prie derybų stalo...

Izraelio ministras pirmininkas į tai labai karštai reagavo, pabrėždamas, kad jokių derybų nebus, kol palestiniečiai visiškai nepaliaus svaidę akmenis į jo (tankais ir net kovos lėktuvais ginkluotą) kariuomenę.

Rodos, tai buvęs tik skirtingų nuomonių pareiškimas, bet tiek žydai, tiek palestiniečiai jame įžvelgė daug gilesnę reikšmę. Pastarųjų atveju — tai buvo vilties žiburėlis ilgalaikėje kruvinoje naktyje, nes pagaliau pats Amerikos prezidentas „stojęs jų — ir teisybės — pusėje". Žydų nuomone, tai aiški jų „švento siekio išdavystė", nes Amerika visuomet tvirtai stovėjo Izraelio pusėje, jį rėmė pinigais, ginklais, patarimais ir užtarimais.

O trečioji nuomonė galbūt galėtų būti ir tokia: visgi JAV prezidentas nugarkaulį turi...

ANAMITŲ IR KMERŲ ŠALYSE

RIMVYDAS J. SIDRYS, M.D.

Nr.5

Esą mes tik tokiu būdu galime pajusti tikrąjį miesto pulsą, o jis nori, kad mes, prieš palikdami Hanoi, jį pajustumėm. Sustojom tad miesto parke, kur radom išsirikiavusių apie keturiasdešimt rikšų. Orientališkos rikšos man buvo besikeičiančio pasaulio rodiklis. Pirmą sykį jas teko matyti Hong-Konge 1956 m. Tada jos dar buvo tokios, kokias aprašinėjo Matas Šalčius ir kiti pasaulio keliauninkai, — sėdynė ant ratukų, kurią tempė suvargęs kinietis. Tada Hong Konge rikšų tempėjai tikrai atrodė tokie, kokius vaizduodavo paveikslai ir filmai: juoda pižama vilkintis kinietis su reta barzdele ir taip sulysęs, lyg jis būtų paskutinėj džiovininko stadijoj. Bet tos istorinės rikšos labai greit išnyko, jos pavirto į dvivietines rikšas. Vėliau Indijoj ir Indonezijoj teko važinėti ir motorizuotom rikšom, iš esmės dviratinė rikša su mažu motoriuku. Hanoj rikšų variklis dar vis buvo žmogaus raumenys.

Ne visi iš mūsų grupės noriai sėdo į rikšas, bet, pasirodė, kad tai buvo įdomi patirtis. Hanoi senamiestis, matyt, nebuvo sudraskytas bombų, seni, to paties kubinio stiliaus namai, pirmame aukšte vien tik krautuvėlės. Kiekvienas kvartalas turi savo paskirtį, čia vien tik daržovės ir vaisiai, ten visokios geležinės dalys, o už kampo eilė krautuvių, parduodančių vestuvinius rūbus. Virtuvėlės ant ratukų kepa blynelius ir skleidžia malonų kvapą. O kiekvienoj kryžkelėj patenki į chaosą. Pajunti, kad dviratininkai ir motociklistai apgula tave iš visų pusių ir nori sutraiškyti. Dviračių skambučiai, motociklų pypčiojimai susilieja į ištisinį triukšmą, automobiliai važiuoja sau drąsiai, prasilenkdami pro mus poros centimetrų atstumu. Bet kažkaip pravažiuoji kryžkelę gyvas ir vėl gali kvėpuoti. Tikrai, pamatėm Hanoi tokį, kokio niekad nebūtumėm pajutė pro viešbučio langą.

Hue

Per 19 kelionės dienų mes važinėjom ir autobusais, ir laivais, bet daugiausia lėktuvais. Kai pradėjom kelionę lėktuvu iš Los Angeles, tai paskui lėktuvus keitėm dešimt sykių. Ir dabar iš Hanoi į Hue atskridom lėktuvu. Pats miestas, žymiai mažesnis už penkiamilijoninį Hanoi, mūsų daug kuo nenustebino, bet vietnamiečiams jis brangus. Keletą šimtų metų, susikūrus valstybei, Hue buvo jos sostinė, čia gyveno karalių dinastijos. Tiesiai iš lėktuvo, tik padėję lagaminus viešbutyje, išvažiavom žiūrėt karališkų rūmų. Tikriau sakant — jų liekanų, nes, kai vadovas Nam parodė rūmų modelį, kokie jie anksčiau buvo, paaiškėjo, kad iš viso tuzino pastatų buvo likę tiktai du. Kiti visi sugriauti per keletą karų. „Jums turbūt kalbėjo, kad amerikiečiai sugriovė šiuos rūmus, — sakė vadovas Nam. — Neteisybė. Juos sugriovė prancūzų artilerija 1954 metais".

Tačiau Amerikos kariai šitoje vietoje ir visame Hue mieste turėjo daug savo kraujo pralieti, Nam rodė vietas, kur rūmų pastatai buvo kulkų suvarpyti, skylės ir dabar vėpso neužtaisytos, virtusios karo paminklu. 1969 metų Tet ofenzyva Hue mieste buvo ypač stipri. Vietkongas laikė Hue užėmęs 26 dienas, kol pagaliau Amerikos ir AVRN kariai juos išstūmė į džiungles. Nam balse skambėjo pasididžiavimo aidas, kai jis mums tai pasakojo. Kad Vietkongas per tas dienas paliko mieste 2,800 nužudytų žmonių, jis neminėjo.

Mūsų grupė buvo apgyvendinta prie upės su daug žadančiu vardu — Perfume River. Ar vardas buvo pelnytas, netyrinėjom, mūsų dėmesį daugiau traukė vaizdai, nes upėje virė gyvenimas. Laivai grūdosi vienas prie kito, daugelis jų atrodė apgyvendinti šeimų, maži laiveliai sukiojosi į visas puses. Žvejai murdė tinklus ir didelius samčius, kartais ištraukdami spurdančią žuvį. Viena grakšti eldija paliko mus visus išsižiojusius ir griebiančius foto aparatus: kokių septynerių metų berniukas, lyg Venecijos gondolininkas, išdidžiai smaigu stūmėsi per upę, prieky jo eldijoje sėdėjo jo dvejų, gal trejų metų sesutė.

Mes irgi sėdome į laivą, tik jau didesnį ir motorinį. Laivo priekyje buvo nupaišytos dvi grėsmingai atrodančios akys. Jos turėjo mus apginti nuo pavojingų demonų žvilgsnių. Plaukėm į Thien Mu pagodą. Vietnamiečiams tai buvo brangi vieta, surišta su jų istorija. Pagoda buvo kinietiško stiliaus daugelio aukštų, apsupta žiaurios išvaizdos demonų ir slibinų skulptūrų. Nam neslėpė, kad Vietnamas daug ką perėmė iš Kinijos, bet ir pabrėžė, kad Kinija pasidarė ir jų priešas, su kuria teko šimtmečių laikotarpyje pakartotinai kariauti. Vis dėlto Vietnamo kalboje yra arti pusės kinietiškų žodžių ir jų rašyba ilgai buvo kinietiška. Tik kai prancūzai užėmė jų kraštą, taip pat ir Laos bei Kambodiją, devyniolikto amžiaus vidury visoj Indokinijoj, kaip jie šias tris valstybes vadino, įvedė lotynišką raidyną. Nam džiaugėsi, kad tai buvo geras žingsnis, Vietnamo vaikai išmoksta skaityti per porą mėnesių, kinietukai su savo hieroglifais turi vargti kelis metus. Paklaustas plačiau papasakojo apie jų kalbos istoriją. Lotynišką rašybą pirmieji pradėjo vartoti misijonieriai. Greit jie pamatė, kad lotyniškų raidžių neužtenka visiems vietnamiečių kalbos garsams išreikšti, taigi įvedė ženklus virš raidžių bei apačioj raidžių, visa taip, kaip mūsų kalboje yra ilgosios ū ir ė bei nosinės. Tik vietnamiečių rašyboj tokių ženklų yra daugiau ir jie visiškai pakeičia žodžio reikšmę. Nam tai pademonstravo, parašydamas žodį HAI, kuris reiškia „du". Pridėdamas prie jo tašką, kirčio ženklą, brūkšnį apačioje, jis iš to vieno žodelio padarė penkis kitus, skirtingos prasmės žodžius: „jūra", „bailus" ir t.t. Lietuvių kalboj toks atitikmuo būtų gal tik „Buda ir būda", „kartu ir kartų", „lupa ir lūpa".

Prie tos pačios pagodos iškilo ir kitas su kalba surištas nuotykis. Vienas bendrakeleivių, pats daug po Europą važinėjęs, atkreipė mano dėmesį į kitą, toliau nuo mūsų stovinčią grupę — „Jie kalba taip, lyg būtų iš Baltijos valstybės", — pasakė jis.

(B.d.)

Bičiulystė

Parengia Ligija Tautkuvienė, talkinant sūnui Adomui

Bičiulystė. Nr. 13

BAIMĖ

Tęsinys

To atlikti niekas nedraudė, bet ir nerekomendavo. Baimė netekti darbo arba turėti nemalonumų sulaikydavo nuo viešumos. Neatsitiktinai pirmaisiais Atgimimo metais masiškai krikštijosi ir plūdo į bažnyčias dvidešimtmečiai bei vyresni žmonės.

Vilniaus Bernardinų bažnyčios rektorius Julius Sasnauskas pasakojo, jog „Daug kam sovietmečiu dėl objektyvių ar subjektyvių priežasčių bažnyčia buvo tarsi uždraustas vaisius, todėl jie ir plūstelėjo į Dievo namus. Turėčiau, žinoma, pripažinti, kad po kiek laiko dalis nusivylė ir jų religinis gyvenimas baigėsi pavėluotu krikštu arba pirmąja komunija. Dabar suaugusiųjų krikštas būna ilgų gyvenimiškų ieškojimų bei lūžių ir išgyvenimų rezultatas. Tokių žmonių Bernardinų bažnyčioje apsilanko gana daug. Bet dar daugiau ateina tokių, kurie vaikystėje buvo pakrikštyti, tačiau vėliau nuo bažnyčios nutolo. Jų sugrįžimas yra visiškai sąmoningas atsivertimas. Nemažai sutinku jau šešiasdešimtmečių, gimusių dar nepriklausomoje Lietuvoje. Juos iš bažnyčios išstūmė sovietinė mokykla, komjaunimas, vėliau darbas. Neradę mokaluose ar darbe to, ko nori širdis ir prigimtis, patyrę nemažai asmeninių dramų, jie sugrįžta į bažnyčią".

***

Sovietmečiu daugelis poetų, rašytojų turėjo keisti savo „parodymus"— kūrybą. Antanas Vienuolis parašė silpną apysaką „Išdukterė", kurios pagrindinė herojė jau su viltimi žvelgia į rytus — išvadavimą atnešančius. Kodėl rašė? Baimė būti išsiųstam į Sibirą, kur jau galavosi jo sūnus.

Vincas Mykolaitis-Putinas, pirmos okupacijos siaubo apimtas, parašo eilėraščių, kurie turėjo išeiti rinkinyje „Rūsčios dienos". Pirmą kartą šis rinkinys buvo išleistas 1944 metais, Kaune „Sakalo" leidykloje, vokiečių okupacijos metu. Tačiau vokiečių valdžia „Rūsčių dienų" platinti neleido. Nelegaliu būdu tik maža dalis pateko skaitytojams.

Kai Lietuvon sugrįžo sovietiniai okupantai, Vincas Mykolaitis-Putinas susilaukė daug nemalonumų iš komunistinės valdžios. 1946 metais Lietuvos rašytojų suvažiavime Putinas atliko viešą atgailą, jog turi „su apgailestavimu prisipažinti, kad dėl menko politinio susiorientavimo" parašęs „visiškai reakcinių eilėraščių" (J. Lankutis. V. Mykolaičio-Putino kūryba. Vilnius, 1961. 320 psl). Ar ne baimė vertė atgailauti už nebūtas nuodėmes žinomą poetą? Be abejo, jei nebūtų atgailavęs, kelias į Sibirą arba kalėjimą būtų buvęs atviras (bepigu buvo čia, Amerikoje, atgailauti Krėvei, gal „Čiurlionio" ansamblio vadovui A. Mikulskiui ar dar kam nors už suklydimą — patikėjimą sovietine valdžia. Likę Lietuvoje buvo „išprievartauti" raudonosios valdžios). Ir nors Lietuvoje buvo išleisti 10 tomų rašytojo, poeto raštai, tačiau to laikotarpio nė vienas eilėraštis nepateko į rinkinį. 1972 metais Čikagoje Pedagoginis lituanistikos institutas išleido poeto eilėraščius mažos apimties sąsiuvinyje „Rūsčios dienos" (redagavo Domas Velička, mecenavo — Vladas Vijeikis). Žemiau pateikiami keli eilėraščiai iš šio rinkinio.

V. Mykolaičio-Putino iki pat gyvenimo pabaigos iš savo akiračio nepaleido saugumas (KGB), laikė tam tikroje baimėje ir kontrolėje.

Kiek poetų, rašytojų buvo priversti padėti plunksną į šalį ir nieko neberašyti, rašyti liaudies dainose pasislėpus ar nutilti visam laikui. Nūnai jau miręs Kauno dramos teatro aktorius laisvėjančiai Lietuvai pažėrė tokius perliukus, tokį sielos šauksmą ir skausmą, jog su nuostaba pakeli galvą ir klausi — ar čia tas pats Kęstutis Genys, kuris scenon drįsdavo pogirtis išeiti? Toks gyvenimas buvo. Daugelis, negalėdami susitaikyti su cenzūra, su santvarkos blogybėmis, spaudimu, net priespauda, rado išeitį alkoholyje. Kiek daug žmonių, talentingų žmonių, taip ir žuvo — gėrė, nusigėrė — neturėjo idealų, jėgos kovoti, baimė kaustė jų mintis, veiksmus. Neseniai viešėjęs Čikagoje ir *Lemonte* puikus poetas Vytautas Bložė (poezijos gerbėjai, neatvykę į šį susitikimą, daug prarado. Buvo nepaprastai įspūdingas vakaras — kupinas emocijų, pakeltos minties), sovietmečiu negalėjęs rašyti tokios poezijos, kurią rimavo jo širdis, tenkindavosi dainų tekstų kūrimu, vertimais, juolab, kad priklausė tam vadinamajam „išrinktųjų ratui", kuriuo pastoviai domėjosi saugumas. Parašė ir proginį eilėraštį specialiai Stalinui, kad tik išsaugotų savo šeimos narius, dar neišvežtus į Sibirą... Daugelis eilėraščių poetas rašė ir dėjo į stalčių, dažnai tai buvo atminties stalčius, nes tokį suradus, buvo galima gauti ilgus metus kalėjimo arba, kaip poetas vaizdingai išsireiškė, peilį į nugarą. Beje, ir šiandien Lietuvoje gali gauti už eilėraštį peiliu į nugarą. Ir ne nuo kišenvagių... Baimė liepė slėpti parašytas eiles arba, kaip poetas vaizdingai išsireiškė, parašyti ir sukramtyti. Koks didelis baimės, nepasitikėjimo jausmas.

***

Bendramokslis, atėjęs paskutinėn vidurinės mokyklos klasėn, Romanas Aniulis, geras matematikas, prastas literatas, kažkaip keistai kalbėjo lietuviškai, rašiniuose įveldavo nemažai klaidų. Lyg nebylaus susitarimo veikiami, nusirašinėdavome vienas nuo kito — jis — lietuvių kalbos rašinius — o aš — nemėgstamą matematiką. Vėliau jis įstojo į Veterinarijos akademiją, apsigynė daktaratą. Prasidėjus Sąjūdžiui, kai įvyko „Aušros" vidurinės mokyklos jubiliejaus šventės, tik tada išsikalbėjome, jog jis į mūsų klasę atėjo grįžęs iš Sibiro, todėl kalbėjo su rusišku akcentu... Mūsų mokyklos direktorius Bačiulis, tada pravardžiuojamas „gaidžiuku", nes nešiojo potrumpes kelnes ir raudoną kaklaryšį, vienintelis iš kitų mokyklų direktorių priėmė Aniulį tęsti mokslų. Tik Romanas turėjęs niekam neprasitarti, iš kur atvykęs. Baimė, savisaugos jausmas nebūti išsiųstam atgal, jauną vaikinuką darė uždarą, saugojantį savo nevaikišką paslaptį. O kiek tokių buvo? Daug...

***

Tie, kurie matė trėmimus, raudonąjį terorą, be abejo, negalėjo be baimės bendrauti su užsieniuose esančiais giminėmis. Jiems atvykus Lietuvon, bijojo bet ką pasakyti, nes žinojo, kad visi iki vieno atvykusieji yra sekami, pasiklausomi jų telefoniniai pokalbiai. Apie tai jau visi seniai žino ir jokių naujų įrodymų tam net nereikia. Mano karta, kuri nematė viso to baisumo, ir tik tėvų nusistatymu, tradicijų išlaikymu, religijos puoselėjimu išlaikė tautinę dvasią, vėliau atlaikė rusinimą, įsitikinimų prisitaikymą — vakar baltas, o šiandien raudonas (gal atsimenate, kiek per Sąjūdį priviso taip vadinamųjų ridikėlių?!), mano karta bendravo ir elgėsi kur kas paprasčiau. Buvome jauni, drąsūs, tiesūs, dar nepalaužti.

***

Be abejo, buvo nemažai šeimų, kurios gyveno nuolatinėje baimėje dėl rytdienos. Paskutiniojo Nepriklausomos Lietuvos ministro pirmininko Ant. Merkio sūnus, istorikas, kažkur tarp šešto ir septinto dešimtmečio, parašė viešą laišką — pasmerkimą ar atsisakymą savo tėvo, tuo metu jau mirusio Sibire (1955 m.). Atsimenu mamos pilnas ašarų akis ir didžiausią panieką — išgama, sakė, kai perskaitė kažkuriame žurnale išspausdintą tą „atsisakymą". Dar ilgai buvo diskutuojama tarpe šeimai artimų žmonių, kurie vienbalsiai reiškė panieką ir pasipiktinimą tokia sūnaus išdavyste.

Gal apie 1990 metus visiškai atsitiktinai išsikalbėjau su prof. dr. Petru Tvarijonavičiumi — tų laikų Kauno politechnikos instituto komjaunimo sekretoriumi (mūsų motinos vaikystėje buvo kaimynės ir draugės), sužinojau visai kitokią Merkio istoriją — tą pareiškimą jį privertė rašyti komunistai, saugumas. Jis turėjo mažus vaikus, neturėjo kur gyventi, negalėjo apsiginti disertacijos, žodžiu, viskas vedė į katastrofą ir, matyt, žmogus, baimės verčiamas, neišlaikė ir „parašė" arba tik pasirašė... Dėl vaikų, dėl šeimos, dėl duonos kąsnio, dėl savo, vaikų gyvybės išsaugojimo. Baimė. Gal kada nors kas nors paskelbs tikrą tiesą ir reabilituos nekaltą žmogų.

***

Baimę jautė ir patys aukščiausieji valdžios vyrai — dėl savo kailio. 1988 m. per tarptautinę studentų šventę „Gaudeamus" Vilniuje, Vingio parke, dainininkų estradoje, kur vyksta dainų dienos šventės, trijų Pabaltijo valstybių studentų atstovai turėjo pakilti šoniniais laipteliais ir uždegti šventės ugnį. Milicijos buvo daug. Studentai, lipdami laiptais, turėjo tikslą iškelti savo nacionalines vėliavas. Lipančius laiptais tikrino milicininkai, Vidaus reikalų ministerijos aukšti valdininkai. Bet studentai visais laikais buvo patys išradingiausi ir drąsiausi — stovėdami apačioje skubiai permetė jau antrame aukšte esantiems vėliavas, ir jos akimirksniu suplevėsavo aukštai. O apačioje esantys pareigūnai lakstė kaip skruzdėlės, nes pasiekti viršaus niekaip negalėjo — studentai sudarė tokią nepramušamą sieną, kad nė vienas milicininkas neįstengė prasiskverbti, o tuometinio ministro Lisausko pavaduotojas tik vaikštinėjo pirmyn, atgal. Vaizdas buvo toks puikus, kad mums, sėdintiems žiūrovų tarpe, delnai patys pradėjo ploti. Tuo tarpu estų choristai iškart išsitraukė mažas melsvai-juodai-baltas vėliavėles ir suplevėsavo estradoje! Tos šventės Šokių dieną jaunas vaikinukas slapčia įnešė trispalvę į „Žalgirio" stadioną ir pačioje matomiausioje vietoje, iškėlęs ant galingo koto, mojavo. Tada visi matėm milicijos bejėgiškumą ir juokingumą. Žavėjomės savo jaunimu — nepriklausoma dvasia nenurimus! Jaunimas neturėjo baimės jausmo, o sovietiniai funkcionieriai — ir dar kokią! Sako, kad po šių įvykių kai kuriems nulėkė valdiškos kepurės.

***

Būtų galima daug rašyti apie to laikotarpio lietuvių dvasinį gyvenimą, apie būtą ir nebūtą baimę. Buvome nužmoginami — eilės, eilės — duonos, mėsos, sviesto, varškės, talonai — lygintuvui, kavamalei, sofai, mašinai, butui... Eilėse prabėgo dalis mūsų gyvenimo, ir jis atrodė be jokios prošvaistės, lyg toj begalinėj poliarinėj naktyje. Bet nepasitenkinimas, neapykanta šiam nužmoginimui augo. Ir jei dar baimė tūnojo mumyse, tai vieną gražią dieną ji sutirpo kaip sniegas, įkaitintas karštos saulės — daugelio žmonių drąsos ir ryžto paakinta. Sąjūdis. Nepriklausomybė. Bet ir vėl sugrįžo baimė... kitokia, bet baimė.

Kokios mintys apniko skaitytojus? Parašykite. Lauksime.

Ligija Tautkuvienė

JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė birželio 12 d. Vilniuje Lietuvos Valdovų rūmų paramos fondo valdybos pirmininkui Edmundui Kuliakauskui įteikė gegužės mėnesį Lemonte vykusio „Vienos valso" pokylio metu surinktas lėšas, skirtas Vilniaus Žemutinės pilies Valdovų rūmų atkūrimui.

Kęstučio Vanago (Elta) nuotr.

APIE VEDYBAS

SIELOVADA

Kun. Jaunius Kelpšas

„Bičiulystė" gavo keletą jaunų žmonių, gyvenančių atokiau nuo Čikagos, laiškų. Prašo išsamiau paaiškinti, ką reikia žinoti, jei nori tuoktis Bažnyčioje.

Atsakymas. Mano giliu įsitikinimu, žmonės, norintys susituokti, turi žinoti, jog nuo pat pasaulio sukūrimo pradžios Dievas panoro, kad vyro ir moters meilės sąjunga būtų viena, šventa ir nedaloma. Tapdama Naujosios Sandoros sakramentu, santuoka tapo Kristaus ištikimybės ir atsidavimo savo tautai, Bažnyčiai įvaizdžiu, o sutuoktiniai per šį Sakramentą dalyvauja toje ištikimybėje ir ją liudija pasauliui. Senojo Testamento Pradžios knyga iškelia šį ryšį virš kitų žmogiškųjų santykių. Dėl to „žmogus paliks savo tėvą ir motiną ir glausis prie moters, ir du bus viename kūne" (Ef 5, 31-32).

Pirma sąlyga santuokai, mano supratimu, turėtų būti, kad abu sutuoktiniai būtų praktikuojantys katalikai ir Kristaus meilės misijos dalyviai, o ne norėtų tik tuoktis bažnyčioje dėl to, kad visi taip daro. Nereikėtų pamiršti, jog šiais moderniais laikais žmonių susvetimėjimas ir abipusės aukos, meilės stoka šiandien, labiau nei kada, graužia bendro sutuoktinių gyvenimo pamatus ir suardo daugybę santuokų. Taip pat reikia nepamiršti, jog krikščioniška santuoka yra tarpusavio ryšys, bet ne lažas ar vergija. Ir jei šiandien mes siekiame pastovesnių santuokų (per 50 procentų susituokusiųjų porų išsiskiria!), pats efektyviausias būdas tai pasiekti yra visapusiškos meilės ugdymas krikščionių bendruomenėse. Santuoką reikia išvilkti iš legalistinių tramdomųjų marškinių, į kuriuos ją įspraudė viduramžiai. Tai leistų vyro ir moters meilės ryšiui tapti Sakramentu pačia giliausia prasme, tikru Kristaus meilės ženklu žmonėms.

Džiugu, kad Lietuvoje veikia katalikiški šeimos centrai, kurie tikrai padeda poroms pasiruošti ir atpažinti tą Dievo malonės ženklą — Sakramentą. Tačiau Bažnyčia svariausiu balsu pasilieka juridinę pusę, kaip jau anksčiau minėjau. Ne kiek ir kaip mylite, bet ar jūsų popieriai švarūs. Todėl norintieji susituokti turi kuo greičiau pranešti apie valią vietos klebonui (JAV — šešis mėnesius prieš santuoką), pristatyti krikšto, laisvo stovio, pasirengimo santuokai kursų baigimo pažymas, užpildyti anketą, kurioje nebus klausiama, ar jūs mylite vienas kitą, tačiau bus kitų klausimų: apie ardančiąsias kliūtis ir t.t. Taip pat reikia turėti du liudininkus, kurie jus puikiai pažįsta ir, žinoma, pinigų (vestuvėms, aišku). Nežinau, ar patiks mano apmąstymai, bet sakau tai nuoširdžiai.

Sėkmės vedybiniame gyvenime.

Kun. Jaunius

EKSKURSIJA Į BOTANIKOS SODĄ

Kai „Drauge" perskaičiau, kad „Seklyčioje" organizuojama ekskursija į Botanikos sodą, dalyvauti panorau ir aš. Neturiu mašinos, nemoku vairuoti, nepažįstu miesto, pačiai nuvykti būtų keblu arba neįmanoma. Juk kiekvienam, atvykusiam į svetimą kraštą, norisi pažinti ir sužinoti kuo daugiau.

Važiuojant autobusu, teko bendrauti su tais lietuviais, kurie gyveno čia gal penkiasdešimt, o gal ir daugiau, metų. Išsikalbėjome. Jie, be abejo, visi skaito „Draugą". Pasirodo, kad „Bičiulystė", kuri taip pavairino laikraštį, yra visų dėmesio centre. Kaip sakė Zigmas, „Bičiulystė" atnešė šviežumo. Įdomu, kad jie, kaip ir aš, kai penktadieniais gauna „Draugą", tai pirmiausia atsiverčia „Bičiulystę". Taip mums bediskutuojant, priėjome išvados, kad dabar „Draugas" jau daugiau ir jūsų, ir mūsų. Man, žinoma, kaip lietuvei, neseniai atvykusiai iš Lietuvos, tokie geranoriški atsiliepimai apie „Bičiulystę" maloniai paglostė savimeilę.

Ekskursija man paliko puikų įspūdį. Labai buvo įdomu traukinuku apvažiuoti ir apžiūrėti sodą. Turėjome laiko ir individualiai pasivaikščioti, ir apžiūrėti kas kam daugiau įdomu, pafotografuoti ar nusifotografuoti.

Nepaprastai buvo malonu jausti Elenos Sirutienės globą, kuri, kaip ta višta mus, savo viščiukus, skaičiavo, sekė, kad kuris neišklystų, nepasimestų, nes pasimesti Botanikos sode labai galima, toks jis didelis.

Po maloniai ir įspūdingai praleisto laiko, sugrįžome į „Seklyčią", kur mūsų laukė gardūs pietūs. Visi labai draugiškai susėdę papietavome, kur dar kartą pasidalinome patirtais įspūdžiais. Ir nors tą dieną nebuvo saulutės, tačiau visų veidai buvo lyg ir saulėti ir bičiuliški. Nuotaika gera, tad ko daugiau ir bereikia?

Ilgam išliks mano atmintyje ši pažintinė ir bičiuliška ekskursija, kurią organizavo nepailstamos „Seklyčios" moterys. Ačiū joms.

Birutė Žiogelienė
Evergreen Park, IL

Audronės Driskuvienės nuotrauka.

TURĖK TIKSLĄ

Ko tik neprisigirdėjau, neprisiklausiau apie gydytojams skirtus egzaminus — klausimų begalės ir išlaikyti beveik neįkandama. Atsirado ne vienas neišlaikęs, nes pritrūko tik vieno taško ar atsakęs neteisingai tik į vieną klausimą... Kol pats nepaimi klausimų į rankas, kol nepradedi mokytis, viskuo tiki...

Per dvejus metus, nuo to momento, kai paėmiau klausimus į rankas, pasiruošiau ir išlaikiau abu egzaminus. Ir sakau — Amerikoje viskas įmanoma, tik reikia turėti norą, užsispyrimą, tikslo siekimą. Svarbiausia — ko sieki, ko nori iš gyvenimo?! Kitas etapas — rezidentūra, kurią sunku gauti. Reikia persikvalifikuoti. Lietuvoje dirbau vienoje specializacijoje, čia kokia bus — tokią ir imsiu. Visiems sakau — siekime — jei turime tikslą. Aš aukojau viską — laisvalaikį, draugus, gražesnį rūbą. Mokiausi, kiek ir kur turėjau laisvo laiko. Dirbau, kad išsilaikyčiau, susimokėčiau už kampą bendrame bute ir t.t.

Lietuvoje buvo sunku, nes gydytojas visaip žeminamas — atlyginimas, kad negali išgyventi, įrengimų, medikamentų, visko trūksta. Man norėjosi turėti nešiojamą kompiuterį, kad visada po ranka turėčiau pacientų ligos istorijas, ryšį su naujausiais pasiekimais ir kolegomis. Vaikščiodama pėstute pas pacientus ar besitrindama autobusuose, taip nuvargdavau, kad vos ne pati ligone tapdavau. Galvodavau, kaip būtų puiku, jei įstengčiau nusipirkti automobilį. Bet, deja, pinigų vis trūkdavo. Buto neturėjau — nuomavau. Mokėdavau pusę atlyginimo ir t.t.

Amerikoje medikas aukščiosioje pagarboje — atlyginimas toks, kad atsipalaiduoji nuo kasdieninio rūpesčio — už kiek ir kur pirkti, kad pakaktų iki būsimo atlyginimo.

Nepaisant, kad mano penkerių metų darbo praktika čia neužskaitoma (laimėjau „žalią kortelę"), man niekas neužkirto kelio siekti pripažinimo. Taip ir atsitiko. Iš rezidentės metinio atlyginimo (35,000 dol.) sugebėsiu puikiai išsilaikyti, dar ir mamai su seseria padėti. Lietuvoje to daryti negalėjau — nepakako pinigų.

Žinoma, ilgiuosi Lietuvos, ypač dabar — pavasario žalumos, alyvų, bijūnų žydėjimo. Užsibrėžtas tikslas, kurį pasieksiu, suteiks man žinių, piniginės laisvės, galėsiu dažniau lankytis Lietuvoje, gal galėsiu būti naudinga Lietuvos gydytojams. Norėčiau jiems padėti ir kuo greičiau. Jei gydytojas sąžiningas ir neima kyšių — Lietuvoje verčiasi sunkiai. Visiems noriu patarti — neleiskite Amerikoje tuščiai laiko, siekite tikslo Pamatysite, pasieksite, dar ir valdžia padės, jei kreipsitės.

Jūratė Z.
Salt Lake City

Bičiulystė

CENZŪRA NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE

Tęsinys iš Nr. 10

Okupacinė valdžia Vilnių priskyrė prie antraeilių Lenkijos rytų periferijos miestų. Cenzūra draudė 1928 metais Vilniuje leistą neperiodinį informacinį žurnalą „Ekonominės Pabaltės žinios", kuriame daug vietos buvo skiriama atskirų Lenkijos miestų ekonomikos apžvalgai. Manoma, jog draudžiamų lenkiškų knygų skaičių siekia apie 900 spaudinių.

Spaudos kontrolės vykdytojai draudė įvairių religinių sektų leidinių platinimą Lietuvoje. Aktyviausiai Nepriklausomoje Lietuvoje savo leidinius platino Jehovos pasekėjai. Šios sektos spaudą sudarė „Sargybos bokšto" leidiniai. „Sargybos bokštas" — Jehovos liudytojų susivienijimo Watch Tower lietuviškoji atmaina, 1921 metais įsteigta JAV. Lietuvoje ypač buvo paplitę amerikiečių Jehovos liudytojų dvasios vado J. F. Ruterfordo veikalų vertimai — „Milijonai dabar gyvenančių nebemirs" (1920), „Arpa Dievo" (1921), „Suraminimas žmonėse" (1925), „Išgelbėjimas" (1926) ir kiti. Šie leidiniai, taip pat pagal Spaudos įstatymo 22-ą paragrafą, Vidaus reikalų ministro nutarimu buvo uždrausti įvežti į Lietuvą ir joje platinti.

Piliečių apsaugos departamento rašte (1924 metų liepos 22 diena) apskričių viršininkams, teigiama, jog būtina užkirsti kelią brošiūros „Siono galvočių protokolai arba Slaptasis pasaulinis žydų suokalbis" (Panevėžys, 1924 metai) platinimui, kadangi nenurodyta spaustuvė, kurioj veikalas spausdintas, kas prieštarauja spaudos įstatymo 5 ir 11§". Lietuvoje gyvavo ir bažnytinė cenzūra. „Ji neturėjo svarbiausio valstybinės cenzūros požymio — priverčiamumo, be to, negalėjo pretenduoti į visos spaudos priežiūrą, o tikrino tik tikybines knygas". Tačiau kiekvienas tikinčiųjų naudojamas Šventojo Rašto leidimas privalėjo turėti popiežiaus arba vyskupo aprobaciją, o Šventojo Rašto vertimai, maldaknygės ir religiniai raštai — Bažnyčios paliudijimą. Bažnytinės cenzūros organas buvo Budrumo tarybos. Cenzoriuskunigus skirdavo arkivyskupas arba vyskupijos valdytojas. Bažnytinės cenzūros veiklą nulemdavo Apaštalų sosto sudaromas Katalikų Bažnyčios draudžiamų knygų sąrašas — „Index librorum prohibitorum". Pirmą kartą draudžiamų skaityti knygų sąrašas paskelbtas Pauliaus IV 1559 metais. Naujas sąrašas — Pijaus IV. Indeksą — sąrašą knygų, kurias draudžiama skaityti katalikams, sudaro trys dalys. Pirmoje dalyje išvardijami eretikai, kurių raštai — ankstesni, dabartiniai ir būsimi — pasmerkiami. Antroje dalyje išvardyti rašytojai, linkę į ereziją, burtus, amoralumą ir t.t. Trečioji dalis skiriama rašytojams, kurių pažiūros yra žalingos. 1930 metų indekso leidime yra apie 7,000-8,000 knygų pavadinimų. Čia pateko G. V. Leibnitz'o, G. Flaubert'o, A. Franse'o knygos; trisdešimt aštuoni T. M. Voltaire'o raštų tomai, H. de Balzaco, B. Pascal'io veikalai. Į šį sąrašą pateko ir tokių katalikų draudžiamų rašytojų knygų, kurios įėjo į Nepriklausomos Lietuvos mokyklų mokymo programas. Antai Lietuvių kalbos programoje, patvirtintoje švietimo ministro K. Šakenio 1929 metų liepos 9 dieną, į VIII klasės visuotinės literatūros kursą buvo įtrauktas H. de Balzaco romanas „Tėvas Gorijo".

Visuomenė nepalankiai žiūrėjo į pasaulinės literatūros šedevrų draudimą: „Iš tikrųjų, užuojautos vertas būtų toks Indeksui ištikimas lietuviškas skaitytojas: jam beliktų pasiskaityti be nuodėmės nebent tik kokio Būdavo „Loreta" ar Gintauto „Tiesiu keliu", — rašė spauda. Kadangi indeksas **nebuvo išverstas į lietuvių kalbą, spaudoje pasigirsdavo reikalavimų, jog katalikams turėtų būti bent nurodomi indeksuoti vertimai. Su indeksuotomis knygomis dažnai pasitaikydavo ir kuriozišku atvejų. Apie H. del Balzaco knygos „Tėvas Gorijo" vertimą rašė L. Gudaitis. Kilus konfliktiškai situacijai tarp „Universiteto" leidyklos ir Švietimo ministerijos, iš savo kišenės vertėjai V. Žilinakaitei honorarą sumokėjo J. Tumas-Vaižgantas ir V. Krėvė.**

Be knygų, draudžiamų skaityti katalikams, bažnyčia pasisakė ir prieš laisvamaniškos pakraipos žurnalą „Kultūra" (1923-1941). Buvo draudžiamas ne tik pats žurnalas, bet ir visi „Kultūros" bendrovės leidiniai.

Nuo 1930 sausio 1 iki 1935 metų rugpjūčio 28 dienos Lietuvoje neleisti platinti leidiniai. Sąrašuose dažniausiai aptinkamos rusų autorių pavardės — M. Gorkis, V. Majakovskis, S. Maršakas, L. Ošaninas.

Nacionalistinio sektoriaus 1934 metais išleistas A. Jakševičiaus elementorius. Vadovėlį cenzūra uždraudė, kadangi jis buvo labai politizuotas. Apie pionierius jame rašoma: „Ten jie padeda savo tėvams darbininkams kovoti prieš buržujus" (p. 35). Vadovėlio gale puikuojasi Lenino ir Stalino portretai (p. 66, 67).

Iš rusų autorių užsienio uždraustų knygų sąraše galime išskirti Nobelio premijos laureato Boriso Pasternako 1926 metais Maskvoje pasirodžiusią istorinę poemą „Deviatsot piatyj god". Čia randame net kelias Jafimo Pridvorovo, nuo 1912 metų pasirašinėjusio Demjanu Bednij, knygas. Šio rašytojo pasakėčios „Divo divnoje" susilaukė net kelių leidimų (1916, 1919, 1928 metais), jos buvo spausdinamos Rusijoje „Pigiosios bibliotekos" ir „Demjan Bednij" bibliotekėlės serijose. Uždraustų knygų sąraše įrašyta ir žymaus rusų lyriko Nikolajaus Asejevo pavardė. Poetas savo kūrybos viršūnę pasiekė trečiajame dešimtmetyje, kai spaudoje pasirodė jo eilėraščių rinkiniai: „Sovet vetrov" (1923), „Gromy i mramor" (1926), „Estafeta" (1926) ir kiti.

Draudžiamų knygų vokiškoje dalyje dominuoja literatūra apie A. Hitlerį. Pavyzdžiui, K. Fisherio „Adolf Hitlers Werdegang", A. Reicho „Aus Adolf Hitler Heimat". Įdomu tai, jog Lietuvoje buvo uždrausta platinti A. Hitlerio knyga „Mein Kampf".

(Parengta pagal Lietuvos spaudą. LT.)

Pabaiga

Dailiojo šokio meno puoselėtojai Donatas Vėželis ir Lina Chatkevičiūtė.

AR ŽINAI, KAD...

• **Nors Bill Clinton** ir vadovavo aštuonerius metus galingiausiai pasaulio valstybei, Didžiosios Britanijos mokesčių inspektoriams prireikė keturių savaičių nuspręsti, ar buvęs JAV prezidentas yra politikas, ar artistas, kai jis turėjo kalbėti kasmetiniame Yorkshire tarptautiniame verslo suvažiavime Herogate, Šiaurės Anglijoje. Pasak laikraščio „The Guardian", organizatorių buhalteris Tim Parr susisiekė su mokesčių inspekcija, norėdamas sužinoti, ar B. Clinton reikėtų priskirti artisto, ar besisvečiuojančio politiko kategorijai. Pagal britų mokesčių įstatymus, atvykstantis politikas nemoka mokesčių, tačiau užsienio artistams išskaičiuojami 22 procentai iš jų pajamų. Galbūt susiklaidinta dėl B. Clinton pomėgio rodytis kino žvaigždžių draugijoje ar dėl žinomų buvusio prezidento gabumų groti saksofonu... Suvažiavimo organizatoriai nežinojo, kiek turės sumokėti kalbą pasakysiančiam B. Clinton. Teigiama, kad už kalbą buvęs JAV prezidentas gavo 140,000 dolerių... „The Guardian" išspausdino mokesčių blanką, kuriame grafoje „Artisto pavardė, vardas", buvo parašyta Clinton William Jefferson, o grafoje „Sceninis vardas" — Bill Clinton.

• **Keturiskart figūrinio čiuožimo** ant ledo olimpinė čempionė Michelle Kwan, likus nebedaug laiko iki 2002 metų olimpiados, išsiskyrė su savo choreografe Lori Nichol. Nichol-Kwan bendradarbiavimas truko net aštuonerius metus, prasidėjęs 1993-1994 metų sezonu.Tais metais buvo sukurtos pačios žymiausios choreografinės kompozicijos čiuožimo istorijoje. 1996 m. laimėjusi ilgąją programą, Michelle tarsi išaugo iš mergaičiukės į jauną, labai artistišką merginą. 1998 m. trumpoji ir ilgoji programos atnešė jai brangiausią įvertinimą JAV čempionate. 2001 metais jos atlikta trumpoji programa laimėjo net penketą aukščiausių įvertinimų.

Paklausta, kodėl nutrūko bendradarbiavimas, Michelle atsakė žurnalistams, kad pavargo nuo atstumų, mat ji gyvena Los Angeles, o Nichol — Kanadoje, todėl dažnos treniruotės buvo pakankamai ribotos.

Čiuožimo treneriui Carroll Frank tai buvo nemaža staigmena, nes kūrybingąją Lori jis prilygino genijui — ji buvo išrinkta Profesionalų čiuožėjų sąjungos „Metų choreografe". Michelle programas kūrė ne tik Lori Nichol, bet ir olimpiniai čempionai Christoper Dean — trumpoji programa, olimpinis porinio čiuožimo medalistas Peter Oppegard sukūrė antrąją ilgąją programą, kurią Michelle atliko 2001 metais Grand Prix finalui. Sužinojusios, kad Kwan atsisakė buvusios choreografės paslaugų, ją tuoj pat užsiangažavo Rusijos stipriausioji čiuožėja Irina Sluckaja bei amerikietė Sarah Hughes.

Michelle ne naujiena, kad žmonės dažnai pastebi, jog ji yra „pati geriausia čiuožėja, bet norėtų matyti ką nors nauja"... Michelle atsidūsta ir sako, kad tai yra labai sunku... Juk netrukus — Geros valios žaidynės Australijoje, o kitais metais — olimpiada Salt Lake Sity. Mums belieka tik laukti, kaip sportininkes įvertins teisėjai.

• **Moterys motociklų lenktynių** trasoje — ne tik atsitiktinės žiūrovės. Skamba neįtikėtinai, bei tai tiesa. Šiemet pasaulio motociklų žiedinių lenktynių trasoje, kaip lygi su lygiais, varžosi 24 metų Katja Poensgen. Vokietė tapo pirmąja moterimi, dalyvaujančia tokio lygio motociklų lenktynėse. Prieš dvi su puse savaitės Japonijos Suzuki trasoje vykusiose lenktynėse ji, tarp 31 dalyvio, važiavusio 250 kubinių centimetrų variklių motociklų klasėje, finišą pasiekė 22-oji.

• **Daugiausia JAV merginos** per mergvakarius elgiasi blogiau ir būna triukšmingesnės nei vaikinai per bernvakarius. Be to, viešbučių administratoriai merginoms taip pat dažnai, kaip ir vaikinams, atsisako išnuomoti kambarius priešvedybiniams vakarėliams. Vienas viešbučio darbuotojų paminėtų mergvakario pokštų — nuogos jaunosios pririšimas prie žibinto stulpo. Grupė merginų norėjusių išsinuomoti kambarį, iš anksto pasiteiravo: „Ar galėtume gauti kambarį, kurį vėliau būtų galima gausiai aplaistyti vandeniu?" Apklausą organizavusio interneto tinklalapio atstovė sakė: „Pastebėjome, kad, daugelio kelionių organizatorių nuomone, merginos per priešvedybinius vakarėlius būna labiau pašėlusios nei vaikinai". Beje, pagal apklausos rezultatus, prieš vedybas vyrai dažniausiai renkasi aktyvaus laisvalaikio formas, pavyzdžiui, važinėjasi įspūdingais automobiliais arba žaidžia golfą. Tuo tarpu moterims labiau patinka siautulingos naktys klubuose.

• **Varžytinėse — Filipinų diktatoriaus** F. Marcos našlės Imeldos Marcos brangenybės, kurių vertė — maždaug 12 milijonų JAV dolerių. Papuošalai buvo konfiskuoti 1986 metais, nuo valdžios nuvertus diktatorių. Be pomėgio puoštis, Imelda Marcos garsėja ir batų kolekcija. Šiuo metu ji vėl turi maždaug 3,000 porų batų.

• **Rusijoje jau labai seniai** vyksta ginčai dėl balzamuotų kūnų. Buvusios mokslinės laboratorijos prie Lenino mauzoliejaus direktoriaus pavaduotojas Jurij Romakov paneigė akademiko Iljos Zbarskij tvirtinimus, esą joje laikomi Lenino antrininkų kūnai, balzamuoti tokiu būdu, kaip ir mauzoliejuje gulintis Spalio revoliucijos vadas. „Jokių lavonų dublerių mes nelaikome", — pareiškė 79 metų J. Romakov, iki šiol tebedirbantis buvusioje laboratorijoje prie mauzoliejaus, kuri dabar perorganizuota į Vaistažolių mokslinio tyrimo instituo biologinių struktūrų mokomąjį metodinį centrą. Vieno iš dvejų Valdimir Uljanov (Lenino) balzamuotojų sūnus I. Zbarskij, dirbęs laboratorijoje prie mauzoliejaus 18 metų, pareiškė, kad „unikalusis" Lenino balzamavimo eksperimentas išgalvotas nuo pradžios iki galo". I. Zbarskij teigė, jog buvusioje laboratorijoje „specialiose voniose laikomi keli, net daugiau, Lenino antrininkų, o vienas net guli tikslioje sarkofago kopijoje, taigi medžiagos moksliniams eksperimentams daugiau nei pakankamai". Neigdamas tai, J. Romanov pabrėžė, kad I. Zbarskij „iš laboratorijos teko išeiti prieš 50 metų, ir mokslas per tą laiką žengtelėjo toli į priekį, tad jokių „antrininkų Lenino kūnui išsaugoti seniai nebereikia".

1924 metų sausio 21 dieną mirusio Lenino kūną po 56 dienų balzamavo anatomas Vladimir Vorobjov ir biochemikas Boris Zbarskij. Prie mauzoliejaus mokslinė laboratorija buvo įkurta 1939 metais. Pirmasis jos vadovas buvo B. Zbarskij. Tačiau 1952 metais jis buvo suimtas ir reabilituotas tik po Josif Stalino mirties. B. Zbarskij mirė 1987-aisiais, sulaukęs 87 metų.

• **Lietuvoje gausu** moterų teisių pažeidimų buityje, ypač tai susiję su sutuoktinių girtavimu. Rimta problema — vaikų teisių pažeidimas, susijęs su tėvų girtavimu. Dėl šeimose vyraujančių autoritarinių vertybių, nesiimama efektyvių veiksmų prieš vaikų teisių pažeidimus.

AR ŽINAI, KAIP LIETUVOS JAUNIMAS GARSINA TĖVYNĖS VARDĄ

Sportiniai šokiai

Kauno „Sūkurio" šokėjai Edita Daniūtė ir Artūras Bižokas išsaugojo antrąją vietą Tarptautinės sportinių šokių federacijos birželio mėnesį paskelbtoje klasikinių šokių atlikėjų populiarumo lentelėje. Pirmauja italai A. Betti ir M. Gozzoli. Treti — pasaulio ir Europos čempionai anglai K. Jones ir J. Crossley. Į pajėgiausiųjų šimtuką patenka dar keturios Lietuvos šokėjų poros: J. Dingelytė ir A. Ivašauskas užima 14-ąją (buvo 19-ti).

Labdaringajame Vienos valso pokylyje šokę kauniečiai Lina Chatkevičiūtė ir Donatas Vėželis — užėmė aukštą 26-ąją (24) vietą. Mes galime didžiuotis, kad Lietuvos šokėjai užima tokias aukštas vietas tarpe šimto įvairių šalių geriausiųjų porų.

Lotynų Amerikos šokių atlikėjų populiaromo lentelėje aukščiausią vietą — 10-ąją — iš lietuvių užima vilniečiai šokio klubo „Ratuto" nariai Eglė Visockaitė ir Andrius Kandelis. Kauniečiai Jurga Pupelytė ir V. Škimelis užima 27-ąją (26), o klaipėdiečiai Karina Kašėtaitė ir M. Kūra — 34-ąją (48). Pirmauja Slovėnijos šokėjai J. Lesar ir M. Krajceris.

* * *

Kaip gerai, kad Lietuvos jauniesiems sportininkams suteikta galimybė dalyvauti Europos jaunimo vasaros olimpinių dienų varžybose, kurios rengiamos liepos 21-27 d. Ispanijos mieste Mursijoje. Lietuvai atstovaus 43 narių delegacija, o joje — 28 sportininkai. Lietuvos sportininkai dalyvaus lengvosios atletikos (11), gimnastikos (2), plaukimo (7), dziudo imtynių (6) ir buriavimo (2) varžybose. Delegacija skris į Ispaniją užsakytu „Lietuvos avialinijų" reisu. Dalyvavimas žaidynėse kainuos 140,000 litų, kurie skirti iš Kultūros ir sporto rėmimo fondo, dalį išlaidų (37,500 litų) padengs Tarptautinio olimpinio solidarumo fondas, o rėmėjų indėlis — apranga ir gaivieji gėrimai. Už delegacijos narių gyvenimą reikės mokėti po 120 litų per dieną. Lietuva šiose varžybose dalyvaus penktą kartą. Debiutas įvyko 1993 metais Valkensvarde (Olandija). 1995-aisiais Bate (Anglija), 1997 metais Lisabonoje (Portugalija) ir 1999-aisiais Esbjerge (Danija) lietuviai pelnė 3 auksus, 2 sidabro ir 6 bronzos apdovanojimus.

Meno mokyklėlės mokinė Justina Kairytė (mokyt. Loreta Umbrasienė) dainuoja „Saulutės" ruoštame labdaros koncerte „Laumės juosta" Lemonte. **B. Kronienės nuotr.**

LAIŠKAI BIČIULYSTEI

—Džiaugiuosi, kad „Bičiulystė" labai atjaunino „Draugą". Laukiu penktadienio, laukiu „Bičiulystės". Ruošiuosi ir pati šį bei tą Jums parašyti apie gyvenimą ten ir Cia. Tik to laiko vis pritrūksta.

Danutė R.

—Dėkoju už S. Nėrį — tai toks šiltas pasakojimas. Ir kiek mes daug ko nežinome! Dažnai neskigiliname, bet skubame smerkti. Gal čia tokie lietuvio būdo bruožai?

Dalia K. iš Pennsylvanijos

—Buvo labai įdomu perskaityti apie Salomėją Nėrį. Sukėlė daug įvairių jausmų mano sieloje: mylėti, ar nemylėti; gerbti, ar negerbti; atleisti, ar neatleisti; ir ar yra už atleisti...

300,000 prarastų tautiečių. Mažai tautai tai didelė auka. 1958 m. gavau iš Lietuvoje likusios mamos siuntinį su knygomis. Tarpe jų S. Nėries poezijos dvitomis. Tai ne tik poezijos, bet ir kančios knygos. Skaitydamas jos poeziją, buvau Lietuvoje.

Kai 1992 m. sugrįžau namo, į Kauną, suradau Salomėjos amžino poilsio vietą, pastovėjau, pakalbėjau... Argi mes savo poteriuose nesakome: „...ir atleisk mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame savo kaltininkams?"

Jei aš tikiu į Dievą, tai tikiu ir į meilę. O meilėje nėra kaltininkų!

Aloyzas Vaičius iš MN

Pastaba: laiškai gauti elektroniniu paštu.

„Bičiulystė" sveikina **Aloyzą Vaičių**, neseniai tapusį seneliu. Tegul jo atžala, gimusi po Tauro ženklu, auga sveika ir laiminga!

MOKSLO METŲ PABAIGTUVĖS

Pavasaris žydi, vasaros karščiai dar už kampo, o atestatai jau rankose!

Gegužės 19 d. Dievo Motinos parapijos salėje Cleveland įvyko Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos ir „Aušros" aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokslo metų pabaigtuvės.

Iškilmes pradėjo Šv. Kazimiero mokyklos direktorė Dana Januškytė Tuljak, pasveikinusi moksleivius, tėvelius ir svečius, kurie susirinko pagerbti mokyklos absolventų. Po Dievo Motinos parapijos klebono kun. Gedimino Kijausko, SJ, maldos mokyklos direktorė pakvietė ant scenos 2001 m. Šv. Kazimiero mokyklos 8 skyriaus abiturientus: Mildą Bandzaitę, Janiną Klimaitę, Kristiną Paškonytę, Tadą Širvinską, Adrijaną Sušinskaitę ir Liną Vaitkų (abiturientė Lina Aukštuolytė negalėjo dalyvauti), kur jiems buvo įteikti įvairūs pažymėjimai: geriausių moksleivių, JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo tarybos rašinio konkurso, įvairių mokyklos konkursų. Už darbą su mokiniais gėlėmis pagerbta Cleveland choro „Exultate" vadovė Rita Klioriene, kuri savo ruožtu padėkojo už šaunų darbą ir taip pat įteikė gėlių Šv. Kazimiero mokyklos muzikos ir šokių mokytojoms Audronei Majorovienei ir Aušrinei Širvinskienei.

Pagaliau atėjo eilė svarbiausiam įvykiui: baigimo pažymėjimų įteikimui. Ant scenos buvo pakviesta 8-ojo skyriaus auklėtoja Živilė Vaitkienė. Pirmiausia absolventai turėjo pasirašyti Šv. Kazimiero mokyklos abiturientų knygoje. Po to Ž. Vaitkienė kiekvienam abiturientui įteikė po dovanėlę – „Draugo" redaktorės Danutės Bindokienės knygą „Tradicijos išeivijoje". Dovaną prisiminimui įteikė ir moksleiviai savo auklėtojai. Tai buvo „vėjo varpeliai", kurie turėtų jai priminti klasės triukšmą. Gavę atestatus, abiturientai turėjo progos papasakoti savo gražiausius mokyklos prisiminimus. Tikriausiai juokingiausią dalyką papasakojo Linas Vaitkus, sakęs, kad, pradėdamas šiuos mokslo metus, jis tikėjosi lengvo mokslo dėl to, kad jo auklėtoja buvo jo mama. Labai greitai jis supratęs, kad iš tiesų jam yra sunkiau, kadangi mama visada žinojo, kas jam užduota.

Pasibaigus Šv. Kazimiero mokyklos programai, į sceną pakilo Lietuvių Bendruomenės Cleveland apylinkės valdybos narė mokytoja Audronė Majorovienė, kuri į sceną pakvietė „Aušros" aukštesniosios lituanistinės mokyklos įkūrėją ir direktorę Vidą Bučmienę. Jai buvo įteiktas JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo tarybos padėkos raštas už pastangas 1998 m. įkuriant „Aušros" aukštesniąją mokyklą Cleveland. Padėkojusi V. Bučmienė pristatė geriausius šių metų mokinius: Gretą Augytę, Vėją Belzinską, Mildą Maciulevičiūtę, Agnę Majorovaitę, Vaivą Bučmytę, Teresę Paškonytę ir Vestą Maleckaitę. (Pirmąją abiturientų laidą „Aušros" mokykla išleis 2002 m.) V. Bučmienė kreipėsi į Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos abiturientus, ragindama stoti į „Aušros" aukštesniąją mokyklą.

Iškilmėms baigiantis, šventės dalyviai sugiedojo „Lietuva brangi". Po to Šv. Kazimiero mokyklos direktorė pakvietė visus į parapijos svetainę užkandžiams.

Stebėdamas šią ceremoniją iš salės, jaučiausi tarsi pats vakar, o ne prieš 24 metus, lipau ant šios scenos ir gavau atestatą. Kaip greitai bėga laikas!

Sėkmės abiturientams ir gerų jiems atostogų.

Linas Johansonas

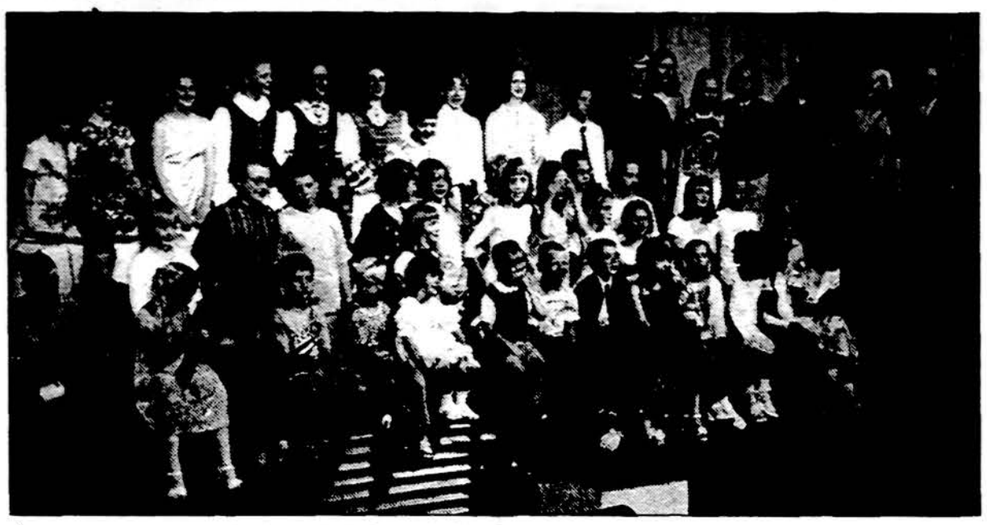

Šv. Kazimiero ir „Aušros" aukštesniosios lit. mokyklų 2000-2001 mokslo metų mokiniai užbaigtuvėse gegužės 19 d. Dievo Motinos parapijos salėje, Cleveland, OH.

Šv. Kazimiero lit. mokyklos Cleveland, OH, 8 sk. abiturientai (iš kairės): Tadas Širvinskas, Milda Bandzaitė, Kristina Paškonytė, Janina Klimaitė, Adrijana Sušinskaitė ir Linas Vaitkus. Visiems abiturientams buvo padovanota Danutės Bindokienės knyga „Lietuvių papročiai ir tradicijos išeivijoje".

REIKALINGA SKUBI PARAMA „CARITUI"

Lietuvos Vyčių padalinys „Pagalba Lietuvai" neseniai susilaukė laiško iš Jo Eminencijos kardinolo Audrio Juozo Bačkio ir Vilniaus arkivyskupijos „Carito" direktoriaus Balio Stankaus, prašančių finansinės paramos. „Caritas" veikia jau nuo 1989 m. Įvairių organizacijų ir privačių asmenų paramos dėka sprendžia aktualias visuomenės socialines problemas. Vilniaus arkivyskupija „Caritas" atidarė ir išlaiko šias socialines įstaigas: VA „Caritas" Nakvynės namai, VA Motinos ir vaiko globos namai, Dienos centras, Socialinė tarnyba, ligonių tarnyba (vaistinė), Vaikų valgykla, Jungtinių Tautų skyrius, sriubos virtuvė (valgykla) „Betanija". Vilniaus arkivyskupijos „Caritas" dirba 26 etatiniai darbuotojai bei 130 savanorių.

Visos šios programos 90 proc. išlaikomos Vilniaus arkivyskupijos. Kitos lėšos 10 proc. yra gaunamos iš užsienio rėmėjų bei Vilniaus savivaldybės. Per 2000 m. aptarnauta žmonių: VA „Caritas" Nakvynės namuose suteikta nakvynių 18,480 (kiekvieną naktį nakvojo 50 žmonių); Nakvynės namuose Dievo Meilės misionierių kongregacijos seserų (Motinos Teresės) buvo slaugoma 9,150 žmonių (25 žmonės kasdien); Motinos ir vaiko globos namuose — 23 moterys ir 28 vaikai; Dienos centre 60 vaikų ir 20 paauglių; Socialinėje tarnyboje — 45,725 žmonės; ir Ligonių tarnyboje — 13,152 žmonės; Vaikų valgykloje — 83 vaikai ir per metus išdalinta 20,580 porcijų; valgykloje „Betanija" — 600 per dieną ir išdalinta 187,200 porcijų.

Apžvelgus Vilniaus arkivyskupijos „Caritas" ir VA labdaros valgyklos „Betanija" veiklą, patarnauta įvairiomis paslaugomis 246,917 žmonių per 2000 m. Toks didelis žmonių kiekis rodo, kaip žymiai Vilniaus arkivyskupija prisideda prie visuotinės bendruomenės gerovės. Nuo 1999 m. iki 2001 m. finansavimas iš Vilniaus miesto savivaldybės vis mažėjo. Pagrindinis finansavimo šaltinis išlieka Vilniaus savivaldybė ir kiti rėmėjai. Nuo 1999-2001 m. 35,000-50,000 JAV dol. iš savivaldybės Vilniaus socialinėms pagalbos programoms: Vaikų valgykla, Motinos ir vaiko globos namai ir „Betanijos" valgykla. O šiais metais toms programoms skirta žymiai mažiau — tiktai po 14,200 dol. Vilniaus arkivyskupija aptarnauja ir remia didžiulį kiekį bendruomenės narių. Esant dabartinei padėčiai, reikalinga visuomenės pagalba padėti Vilniaus arkivyskupijai ilgiau tęsti šias socialinių patarnavimų svarbiai naudingas ir reikalingas programas. „Carito" veikla nebūtų įmanoma be įvairių organizacijų, savivaldybės ir privačių asmenų paramos. Visuomenė visuomet buvo dosni ir rėmė Lietuvos Vyčių veiklą. Lietuvos Vyčių padalinys „Pagalba Lietuvai" vėl kreipiasi ir prašo visuomenės finansinės pagalbos pagal Jūsų išgales paremti šias socialines programas Lietuvoje. Kiekviena Jūsų auka — kokia ji bebūtų — didelė ar nedidelė, prisidės prie „Carito" labdaringos veiklos. Aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių. Aukas prašome siųsti; Aid to Lithuania, Inc. c/o Regina Juškaitė-Švobienė, 1594 Beaupre, Madison Heights, MI 48071-2622. Informacijai galite skambinti tel. 1-(248) 547-2859, faksas — 1(248) 547-0982 arba e-paštas —

Rjuskasvoba@cs.com

Regina Juškaitė Švobienė

*** Pirmąkart Panevėžio advokatūros istorijoje** vienam šio miesto advokatui dėl netinkamo elgesio pusei metų sustabdyta jo profesinė veikla. Tokį sprendimą priėmė Lietuvos advokatų garbės teismas, išnagrinėjęs Panevėžio advokatui Mindaugui Glebavičiui dėl netinkamo elgesio iškeltą drausminę bylą. (LR, Elta)

Šv. Kazimiero lit. mokyklos vaikų darželio 2001 m. „abiturientai". Iš kairės: Emma Raulinaitytė, Erikas Raulinaitis, Aleksa Sušinskaitė, Jeanetta Lee, Darius Čepulis, Aras Klimas, Arbela Čapaitė ir Nikutis Tuljak. Darželio mokytoja Vida Sasnauskienė visiems jiems įteikė pažymėjimą/diplomą, liudijantį, kad mokinukai perėjo į pirmąjį skyrių.

„Aušros" aukštesniosios lit. mokyklos 2000-2001 mokslo metų geriausi mokiniai, iš kairės: Vesta Maleckaitė, Teresė Paškonytė, Vaiva Bučmytė, Agnė Majorovaitė, Milda Maciulevičiūtė, Vėjas Belzinskas, Greta Augytė; jie buvo apdovanoti specialiais žymenimis mokslo metų užbaigtuvėse š.m. gegužės 19 d. Dievo Motinos parapijos salėje, Cleveland, OH.

Prie Dievo Motinos parapijos, Cleveland, OH, įsikūrusi Šv. Kazimiero pradinė ir „Aušros" aukštesnioji lit. mokykla. Visos nuotraukos iš mokslo metų užbaigimo — **Lino Johansono.**

Mokslo metų užbaigimo proga (gegužės 19 d.) buvo pagerbtos ir apdovanotos Šv. Kazimiero lit. mokyklos dainavimo ir tautinių šokių mokytojos. Iš kairės: Audronė Majorovienė, Rita Klioriene ir Aušrinė Širvinskienė.

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Kalame visų rūšių „sidings", „soffits", įdedame lietvamzdžius (gutters) ir dengiame stogus. **Skambinti Romui tel. 630-774-1025.**

Window Washers Needed! 40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English. **L.A. McMahon Window Washing. Tel. 800-820-6155.**

Reikalingi dažytojai su patyrimu Amerikoje. Privalo turėti automobilį. Darbas šiaurės-vakarų rajonuose. **Tel. 847-808-9109 vakare nuo 8 - 10 val.** Susikalbėsite angliškai, rusiškai.

Grožio salone „Elite Family Hair Care" dirba lietuvė kosmetologė-manikiūristė Džina. **Adresas: 4808 W.83 St., Burbank. Tel. 708-499-0994.** Kitame salone — **10855 S. 80th Ave, Tinley Park,** dirba lietuvė kirpėja Sonata. **Tel. 708-444-2421.**

Parduotuvių valymui reikalingi darbuotojai. Gali kreiptis ir šeima. Darbas Tennessee ir Ilinois valstijoje. Atlyginimas $1,500 —$1,800. Dokumentai ir kalba nebūtini. **Tel. 901-240-5544 arba 901-830-7223.**

Pranciškonų vienuolynui reikalinga virėja. Rašyti, duodant savo adresą ir telefono numerį. **Rev. Jonas Bacevičius, P.O. Box 980, Kennebunkport, ME 04046.**

European restaurant in Lemont is hiring waitress. Tel. 630-257-7570.

Padedame žengti pirmuosius žingsnius Amerikoje. (Vairavimo teisės, Soc. Security). **Tel. 630-789-1928.**

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFFC.(773) 229 - 8761
HOME (708) 425 - 7160
MOBIL. (773) 590-8205

RIMAS L.STANKUS

- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

Century 21

New Vision
Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618
DANUTĖ MAYER
Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiesčiuose, kreipkitės į **DANUTĘ MAYER.** Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja nuo 1986 m. Nuosavybių įkainavimas veltui.

Reikalinga moteris prižiūrėti seną moterį. Namas ant Atlanto vandenyno kranto. **Tel. 305-937-4519, duktė Marija Barzda.**

4th of July Greetings to all from
LAWN LANES
6750 S. Pulaski, Chicago, IL 60629. Tel. 773-582-2525.

V.A.L Auto Servisas. Atliekame visus variklio ir važiuoklės darbus. Variklio kompiuterinis patikrinimas. Nuolatiniams klientams nuolaidos. Parduodame naudotus automobilius. **3800 W. 79 St. Tel. 773-582-0183; 773-582-0184.** Kalbame lietuviškai.

Alternative Home Care looking for responsible come-and-go, live in care givers and CNAs. Must be able to speak, read and write English. Must drive and be able to lift. References and „green card" required. **Tel. 708-784-1088.**

IŠSKIRTINĖ PADĖKA LIETUVIŲ FONDUI

Lietuvių Fondas (LF) yra parėmęs Mažosios Lietuvos enciklopediją (MLE) labai stambia (28,000) US dolerių suma, bet išėjusioje enciklopedijoje tai nederamai pažymėta. Aukojusiųjų lentelėje LF parama, kad ir įdėta aukščiausioje grupėje: „Garbės leidėjas $3,000 — (LT.12,000) ir daugiau", nepažymėtas paramos dydis 28,000 dol. Gavę tokią stambią sumą, turėjome jai rasti tinkamesnę vietą arba bent pažymėti jos dydį. Labai atsiprašome LF už mūsų neapdairumą.

Su pagarba ir padėka

Vilius Pėteraitis, MLE organizatorius ir tvarkytojas
Ramūnas Buntinas, MLF kasos globėjas

MLF taryba ir valdyba

Montrealis — Čikaga, 2001.06.26

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

ATLYGINIMAI

„Drauge" praeityje buvo keletą kartų minėta, kad gausių biurokratų atlyginimai yra viena iš priežasčių, dėl ko vis nepavyksta subalansuoti Lietuvos biudžetą. Jų atlyginimams vis tenka skolintis iš užsienio bankų, kasmet augant valstybinei skolai, didėjant skolai, didėja ir išlaidos nuošimčiams sumokėti. Bet iš trumpų užuominų sunku buvo suvokti problemos dydį. Todėl esu dėkingas Evaldui Palšaičiui, tą problemą parodžiusiam skaičiais „Draugo" birželio 8 dienos numeryje („Reikia sutvarkyti valdininkų gaunamas algas").

Labai geras straipsnis. Juk Lietuva pasiekė ciniškumo viršūnę, kada aukščiausi atlyginimai yra mokami buvusiems sovietiniams prokurorams, o jų kankintieji turi gyventi pusbadžiu: kada buvo palikta sovietinė milicija, tik apvilkta kitokiomis uniformomis, bet tebevadovaujama komisarų, kurie be geros algos dar gauna 135 proc. algos priedų ir kitokių legalių ir nelegalių užmokesčių. Argi nėra nesąmonė iš Lietuvos iždo mokėti aukštą atlyginimą Mažeikių naftos bendrovės vadovui? Juk visuose demokratiniuose kraštuose bendrovių vadovų algą paprastai moka pačios bendrovės, o ne valstybės iždas, o jei jos nesugeba to padaryti, vadovas praranda darbą. Todėl nereikia stebėtis, kad kasdien matant tokius ciniškumus, normalūs žmonės ir patys pasidaro cinikais ir įkrinta į pesimizmą. Protingai padarė estai, pasiuntę sovietiniais laikais susitepusius biurokratus griovių kasti, o svarbesnes valdiškas tarnybas patikėję jauniems žmonėms.

Spėju, kad eidami tokiu keliu estai apsieina su daug mažesniu skaičiumi valstybės tarnautojų. Būtų įdomu, jei kas padarytų palyginimą skaičiais.

Zenonas Prūsas
Chillicothe, OH

MEŠKOS PASLAUGA

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkas Algimantas A. Gečys, reaguodamas į ambasadoriaus Emanuelio Zingerio „diplomatinę siauražiūrą", parodytą pasikalbėjime su 'Chicago Sun-Times' korespondentu Steinberg, raštu kreipėsi į Lietuvos Užsienio reikalų ministrą ir prašė įpareigoti ambasadorių, kad jis atitaisytų „Chicago Sun-Times" sudarkytą Lietuvos įvaizdį. Algimantas S. Gečys savo rašto nuorašus nusiuntė ambasadoriui V. Ušackui, Lietuvos Seimo Užsienio reikalų komisijos pirmininkui A. Medalinskui ir užsienio lietuvių periodinei spaudai.

Savo rašte Lietuvos užsienio reikalų ministrui A. Gečys, be kita ko, pabrėžė, kad diplomatas, kalbėdamas apie holokaustą, privaląs iškelti du dalykus: 1. kad žiaurumai prieš žydus buvę 'Final solution' išdava ir 2. kad Lietuvos valstybė tuo metu neegzistavusi.

Žydų skerdynės Europoje, taip pat ir Lietuvoje, Antrojo pasaulinio karo metu, aišku, išplaukė iš Hitlerio „Final solution" politikos. Tad galėtų būti tik kalba apie į jąsias įveltų lietuvių vaidmenį. Šįkart betgi man norėtųsi pasipriešinti antrajam Algimanto S. Gečio reikalavimui, kad diplomatai neigtų užgrobtos Lietuvos valstybingumą.

Sovietų Sąjunga 1940 m. liepos 15 d. Lietuvą užgrobė klasta ir smurtu, o vėliau ir inkorporavo, sulaužydama tarptautinės teisės nuostatus ir savo su Lietuva sudarytąsias sutartis. Tarptautinė bendruomenė sovietinės inkorporacijos nepripažino. Lietuvių tauta visomis jai įmanomomis priemonėmis, įmant net ilgametes partizanų kovas, jai priešinosi ir krašte, ir užsieniuose.

Inkorporacija yra bet kokios teritorijos — apgyventos, ar neapgyventos — priklausančios kuriai nors valstybei, ar nepriklausančios — įjungimas inkorporuojančios valstybės sudėtin. Tarptautinė teisė pažįsta dvi inkorporacijos atmainas: teisėtą ir neteisėtą. Teisėta inkorporacija įvyksta, kai dvi valstybės laisva valia perleidžia viena kitai teritorijos dalį arba susijungia. Teritorijos perleidimo sąlygas ar naujo (susijungusio) teritorinio darinio valstybinį pobūdį paprastai nustato inkorporacijos sukaktis.

Neteisėta inkorporacija įvyksta, kai viena valstybė užgrobia (karo veiksmais ar kitu smurtu) kitos valstybės visą teritoriją, kaip yra atsitikę su Lietuva ir kitomis Pabaltijo valstybėmis, ar jos dalį. Neteisėta inkorporacija nepanaikina užgrobtosios valstybės, kaip tarptautinės bendruomenės nario: ji išlieka ir toliau gyvuoja. Užgrobtos valstybės vyriausybė, jei suspėja, pasitraukia į užsienį ir, kiek sąlygos leidžia, tęsia ten savo veiklą. Jos sutartys su kitomis valstybėmis nenustoja savo galios. Jos gyventojai nepraranda savo ir neįgyja užgrobikės pilietybės. Žodžiu, užgrobta valstybė nepraranda savojo valstybingumo: jis išlieka ir tęsiasi, kol pašalinama svetimųjų užgrobtis ir vėl atstatomas tautos suvereninės galios vykdymas. Taigi ir Lietuvos valstybingumas nenutrūko — tęsėsi, ją Sovietų Sąjungai ir nacistinei Vokietijai užgrobus. Todėl ir Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios tarybos 1990 m. kovo 11 dienos aktu buvo atstatyta ne Lietuvos valstybė (ji de jure tebegyvavo), bet tik „1940 metais svetimos jėgos panaikintas Lietuvos valstybės suvereninių galių vykdymas ir nuo šiol Lietuva vėl yra nepriklausoma valstybė" (citata paimta iš 1990 m. kovo 11 d. „Akto dėl Lietuvos Nepriklausomos Valstybės atstatymo". Br. N.).

Aukščiausioji Taryba, suvokdama valstybės tęstinumo didžią reikšmę Lietuvos tarptautinei buičiai ir teritoriniam vientisumui, tuojau (tą pačią dieną), nutarusi atstatyti Lietuvos valstybės suvereninių galių vykdymą, priėmė „Įstatymą dėl 1938 metų gegužės 12 dienos Lietuvos Konstitucijos galiojimo". Šiuo įstatymu, be kitų dalykų, trumpam buvo atnaujintas 1938 metų konstitucijos veikimas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, tuo būdu aiškiai pabrėžiant, kad dabartinė Lietuvos Respublika yra tarpkarinės Lietuvos valstybės tąsa.

Sovietai Lietuvos užgrobtį įvairiais būdais dangstydami tariama lietuvių tautos valia, visą laiką nėrėsi iš kailio sudaryti įspūdį, kad, bent atrodytų, jog Lietuvos inkorporacija buvusi teisėta ir Lietuvos žemė tapusi Sovietų Sąjungos teritorijos dalis. Ir dabartinės Rusijos kai kurie politikai skelbia šią sovietinę Lietuvos inkorporacijos Sovietų Sąjungon tezę. Ji, kaip matyt, nukirstų valstybinę sąsają tarp dabartinės bei tarpukario Lietuvos, būtų didžiai pavojinga Lietuvos teritoriniam vientisumui, nes išrautų jo pagrindinius spyrius — Maskvos taikos sutartį (1920.07.12) ir Klaipėdos konvenciją (1924. 05.08).

Nereikia Lietuvos diplomatams piršti sovietinės Lietuvos inkorporacijos Sovietų Sąjungon tezės. Ją sovietai įkalė giliai į pavergtojo lietuvio smegenis. Ir dabar, po atstatytos nepriklausomybės dešimtmečio, dar sutiksi dažno Lietuvos politiko, visuomenininko ar žiniasklaidos darbuotojo žodyne teiginį — sovietinės pavergties metais Lietuvą buvus Sovietų Sąjungos teritorija. Kai kurie jų net tarptautiniuose sąmbūriuose kartais pragysta iš sovietinės „kantičkos", kad Lietuvos valstybės nebuvę jos pavergties metais.

Bronius Nemickas
New York, NY

LIETUVIAI, ŽUVĘ BERLYNE 1945 M.

Neseniai teko lankytis Treptow parke Berlyne, kur yra palaidota 5,000 Raudonosios armijos kareivių. Jų tarpe yra ir lietuvių, kurie greičiausiai buvo mobilizuoti 1944-1945 metais. Vietinis lietuvis, kuris moka rusiškai, man minėjo, kad yra ir lietuviškų pavardžių iškaltų sienose. Mauzoliejuje, ant kurio stovi sovietų karžygio statula, yra ir visų 16 buvusių respublikų herbai, jų tarpe ir Lietuvos.

Tadas Mickus,
Springfield,VA

NE APIE POLITIKĄ, O KŪRYBĄ

Man buvo keista skaityti atsiliepimus į L.Tautkuvienės straipsnį apie Salomėją Nerį „Draugo" nuomonių skyrelyje. Atsiliepusiųjų nuomone, šitas straipsnis aukštinąs komunistę, lietuvių tautos priešę. Aš skaičiau tą straipsnį — susidomėjusi, gana atidžiai — ir man taip visai nepasirodė. Atvirkščiai, L. Tautkuvienės straipsnyje poetė pristatyta kaip gyvas, kenčiantis, klystantis ir abejojantis žmogus, nešantis savo gyvenimo naštą. Ir jei straipsnio autorė taria kokį pagiriamą žodį poetei, tai tik už jos poeziją, už jos didžiulį talentą, kuriuo — norim ar nenorim, bet turim pripažinti, — poetė buvo Aukščiausiojo apdovanota. Juk ne apie politiką tas straipsnis, bet apie žmogų, apie kūrybą. Kodėl tad žiūrime į jį (ir dar taip griežtai vertiname) — per politikos akinius?

Dalia Kairiūkštienė
Philapdelphia, PA

DĖL NETIKSLUMŲ

Romėnai teisingai sakydavo: „Errare humanum est". Tad nuoširdžiai dėkoju V. K. Žadeikienei, kad rado mano padarytą žioplišką klaidą dėl kard. A. Bačkio, „Imprimatur" („Draugas", 2001.06.15).

Netikslumų esama ir pas ją: rašydama apie 1998 m. Bibliją, duoda mįslingus puslapius: „1,570 ir 1,652"? Klaidingai nurodė kun. A. Vėliaus vertime „Luko 13,4". Iš tikrųjų tą tekstą randame Luko 11:4.

Čia savo komentarų nepridėdamas cituoju įvairius vertimus:

„And lead us not temptation" — randame šiose Biblijose: King James Version, Revised Standard Version ir New International Version.

„Ir nevesk mūsų į pagundymą" — matome 1972 m. kun. Č. Kavaliausko vertime.

1972 m. kun. A. Jurėno vertime: „Ir neįvesk mūsų į pagundą".

Kun. V. Aliulio priežiūroje 1999 m. išleistoje Ekumeninėje Biblijoje: „Ir nevesk mūsų į pagundą".

Kun. A. Kurėno 2000 metų vertime: „Ir nevesk mūsų į mėginimą". Čia vertėjas paaiškina: „neleisk mums pakliūti į pagundą, kuriai neįstengtume atsispirti".

1971 Living Bible: „Don't bring us into tempation".

1984 New World Translation of the Holy Scriptures: „Do not bring us into temptation".

1958 Phillips Modern English: „Keep us clear of temptation".

1966 Today's English Version: „Do not bring us to hard testing".

1971 New English Bible: „And do not bring us to the test".

1966 Jerusalem Bible: „And do not put us to the test".

Baigdamas kviečiu apmąstyti Šv. Rašto Lk 22:46 & 1 Kor 10:13 & Jok 1:13 & Apr 3:10.

Kun. dr. Eugenijus Gerulis
St. Petersburg, FL

TRAKŲ PILIES KIEME — FLAMENKO

Vilniaus festivalio rengėjai jau ne pirmą kartą teikia galimybę pasigėrėti flamenko menu. Be aistringų ispanų šokių neapsieis ir šių metų festivalis.

Birželio 16 d. Trakų pilies kieme suruoštas flamenko šokėjos Maria Vivo ir jos šokio teatro koncertas.

Maria Vivo — plačiai pripažinta ispanų šokėja, flamenko atlikėja. Ji jau buvo baigusi klasikinio baleto studijas ir pradėjusi profesionalios šokėjos karjerą Ispanijos valstybiniame baleto teatre, kai suvokė, jog tikrasis jos pašaukimas — flamenko.

M. Vivo yra dalyvavusi visuose Madrido šokių festivaliuose, du kartus gastroliavo JAV, tris sezonus šoko pagrindinius vaidmenis žymiame Maceratos festivalyje Italijoje, dalyvavo tarptautiniuose festivaliuose Atėnuose ir Kanuose, gastroliavo didžiuosiuose Europos miestų, taip pat Tokijo, Osakos teatruose. Nuostabioji šokėja yra subūrusi „Fragna Futura" grupę (Elta)

Lausanne, Šveicarijoje, vykstančių tradicinių daugiadienių „Tour de Suisse" dviratininkų lenktynių devintajame rate birželio 27 d. antras finišavo Vokietijos „Gerolsteiner" komandos narys Saulius Ruškys (dešinėje). 166,8 km juotolio finišą Ruškys pasiekė kartu su nugalėtoju tapusiu „Deutsche Telekom" komandos dviratininku, distanciją įveikęs per 4 val. 2 min. ir 17 sekundžių. Keystone/juerg Mueller/JMB nuotr.

Gegužės 6 d. Vilniuje vykusių atrenkamųjų rungtynių dėl dalyvavimo pirmenybės 2002 metais. Lietuvos rinktinės Darius Žatautas (kairėje) ir Rumunijos žaidėjas Christian Chivu „kovoja" dėl sviedinio. Eltos nuotr.

TREJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.

JUZEFA GALĖJUTĖ-PAULAUSKIENĖ

2001 m. birželio 29 d. sukanka 3 metai nuo šios gilių minčių deklamatorės, mylimos Mamytės, Sesutės, Močiutės ir Draugės mirties.

Šią liūdną sukaktį minint, 8 val. ryto, Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje ir kitose vietose bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą.

Maloniai prašome visus gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a.a. Juzefą savo maldose.

Pagal jos nenuilstamą troškimą „Tegul Dievas Lietuvoj — tamsumus prašalina".

Liūdintieji: šeima, sesuo, artimieji ir draugai.

A. † A.

VLADUI PALUBINSKUI

mirus, reiškiame gilią užuojautą žmonai NIJOLEI, sūnui TOMUI, dukteriai LINAI, broliui MEČIUI, jų šeimoms, giminėms ir artimiesiems.

Kartu liūdi Cleveland'o ateitininkai

Brangiam bičiuliui

A.† A.

VLADUI PALUBINSKUI

po ilgų ligos metų iškeliavus Amžinybėn, jo žmonai NIJOLEI, sūnui TOMUI, dukrelei LINAI, broliui MEČIUI ir jų šeimoms bei artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

Marytė ir Kazys
Ramunė ir Audronė

A. † A.

ONAI KAŽEMĖKAITIENEI

mirus, jos vyrą VIKTORĄ ir dukrą RIMĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Genovaitė ir Tadas Baužai
Indrė ir Vytas Šemogai

A. † A.

JONUI KERAMINUI

iškeliavus Anapus, šioje gilaus skausmo netekties valandoje nuoširdžiai užjaučiame žmoną ONUTĘ, sūnų VIDUTĮ ir anūkę EVAN.

Aldona Simonaitienė
Dr. Andrius Gaižiūnas su šeima

Mylimai mamai

A.†A.

ELEONORAI PAKETURIENEI

mirus, dukroms ALDONAI STANKEVIČIENEI su šeima ir GENEI reiškiame gilią užuojautą.

Lietuvių Bendruomenės Melrose Parko apylinkė

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747
Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Autobusu į Rako stovyklą vyksiančių skautų bagažą — lovelę, miegmaišį ir 1 lagaminą, prašoma į Pasaulio lietuvių centrą Lemonte atgabenti antradienį, liepos 3 d., nuo 5-tos iki 8-tos v.v. Daiktai bus pakraunami į sunkvežimį ir vežami į stovyklavietę. Savo priemonėmis stovyklon važiuojantieji savo bagažą gabenasi patys.

„Sietuvos" skautininkių ir vyresniųjų skaučių draugovės sueiga šeštadienį, birželio 30 d., vyks Ateitininkų namuose, *Lemonte*. Sueiga tęsis nuo 1 iki 4 val.p.p. Visos sesės prašomos dalyvauti.

Irena Norkaitytė-Gelažienė, gyvenanti Hickory Hills, IL, Stasio Džiugo fondui dovanojo vertingų leidinių ir plokštelių anglų ir lietuvių kalba. Irena neseniai yra išleidusi pirmą eilėraščių rinkinį „Baltoji paukštė" ir pradėjo bendradarbiauti lietuvių spaudoje. Sveikiname!

ŠĮ SEKMADIENĮ — „LITUANICOS" RUNGTYNĖS

Svarbios futbolo rungtynės tarp LFK „Lituanicos" ir vokiečių „Schwaben" klubų vyrų komandų dėl patekimo į „Metro" lygos „major" diviziją įvyks šį sekmadienį, liepos 1 d., 3 val.p.p. neutralioje „United Serbs" aikštėje. Lietuviai futbolo mėgėjai yra kviečiami kuo gausiau į šias rugtynes atsilankyti, paskatinti mūsiškius pergalei!

2000-2001 metų „Metro" lygos 1-osios divizijos vicečempionai – „Lituanicos" vyrai dabar turi dėkingą progą patekti į stipriausiųjų Čikagos ir apylinkių futbolo ekipų grupę ir tai priklausys vien tik nuo liepos 1 d. rungtynių pasekmės.

E. Šulaitis

Šiaulių vaikų ansamblio „Ro-ko-ko" koncertas ruošiamas birželio 30 d., šeštadienį, 6 val.v. Pasaulio lietuvių centro Lietuvių fondo salėje, o liepos 1 d., sekmadienį, 10 val.r. vaikų ansamblis per šv. Mišias giedos Brighton Parko Švč. M. Marijos Nekalto prasidėjimo bažnyčioje, po Mišių bus surengti pietūs ir koncertas mokyklos salėje (4420 S. Fairfield). Įėjimas – laisva auka.

NEMOKAMAS ODOS PATIKRINIMAS

Dermatologo dr. Kastyčio Juco pastangomis kartu su Čikagos Dermatologų akademija čikagiečiams ruošiamas visuotinas nemokamas kūno odos apžiūrėjimas liepos 21 d., šeštadienį, nuo 11:30 val.r. iki 4 val.p.p. North Avenue Beach, į šiaurę nuo tiltelio.

Odos vėžys – dažniausia vėžio liga JAV ir kiekvienais metais yra diagnozuojama apie milijoną naujų atvejų. Pikčiausias odos vėžys – piktybinė melanoma. Amerikos dermatologų akademijos duomenimis šiais metais nuo šio vėžio mirs 7,300 žmonių.

Dermatologai bando žmonėms išaiškinti ankstyvus vėžio simptomus ir propaguoja būdus, kuriais galima apsisaugoti nuo žalingų saulės spindulių poveikio. Čikagos dermatologų draugija ruošiasi surengti patikrinimą toje vietoje, kurioje žmonės mažiausiai galvoja apie saulė žalą odai, – paplūdimyje.

Čikagos dermatologai į North Avenue Beach odos apžiūrėjimo punktą atvyks iš įvairių miesto ir užmiesčio vietovių, nemokamai suteiks informaciją ir atliks odos patikrinimą. Norėdami daugiau informacijos skambinkite dr. K. Jucui tel. 773-233-0744.

sekmadienį, liepos 22 d.
Nek. Pr. Marijos Seserų vienuolyno sodyboje
PUTNAM, Connecticut

METINIS PIKNIKAS
Lietuvių Susitikimo Šventė

11:00 Koncelebruotos Šv. MIŠIOS
- Pagrindinis celebrantas:
Kunigas Tomas Karanauskas
- naujas vienuolyno kapelionas

12:00 VAIŠĖS, užsiėmimai

3:00 Neringos stovyklautojų PROGRAMA
- Vėliavų nuleidimas

4:00 Didžiųjų dovanų TRAUKIMAS

4:30 MALDOS VALANDĖLĖ koplyčioje

Atvykite pabendrauti ir pasidžiaugti - pasikvieskite ir savo draugus!

Kai „Seklyčioje" lankėsi garsioji solistė Violeta Urmana-Urmanavičiūtė (antroji iš dešinės), su ja nusifotografavo (iš dešinės) JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkė Birutė Jasaitienė, solistas Vaidas Vyšniauskas, renginių vadovė Elena Sirutienė ir muz. Ričardas Sokas. **Edvardo Šulaičio** nuotr.

Montessori „Žiburėlio" mokslo metų užbaigtuvėse buvo galima pabendrauti ir pasivaišinti. **I. Tijūnėlienės** nuotr.

Linksma gegužinė Pasaulio lietuvių centro sodelyje vyks liepos 8 d., sekmadienį, 12 val. Bus skanaus maisto, linksmos muzikos, vyks šokiai, žaidimai, laimėjimų traukimai. Į gegužinę kviečia PLC renginių komitetas.

Lietuvos rašytojų sąjungos savaitraštis „Literatūra ir menas" kas antrą savaitę spausdina skiltį „Lietuviai svetur", parengtą pagal „Draugo" dienraščio pranešimus. Skiltį ruošia Antanas Naujokaitis.

Iš arti ir toli

FILMAS APIE VILNIAUS INVESTICINIUS PROJEKTUS

Vilniaus savivaldybės interneto tinklapyje *www.vilnius.lt* nuo šio trečiadienio galima pamatyti naują filmą, kuriame iš „paukščio skrydžio" pristatomi svarbiausi sostinės investiciniai projektai, pradedant Žirmūnų tiltu ir baigiant vakariniu aplinkkeliu.

Pristatyti projektus padeda kompiuterinė grafika, jungianti numatomus statyti objektus su sostinės vaizdais, nufilmuotais iš sraigtasparnio. Štai, tarsi burtininko lazdelei mostelėjus, virš Neries atsiranda T. Vrublevskio gatvės tiltas, virš dabar labiausiai apkrautų transporto vietų Laisvės prospekte bei Geležinio Vilko gatvėje iškyla viadukai, per sekundę pastatomas naujasis Vilniaus savivaldybės pastatas bei rekonstruojamas „Žalgirio" stadionas.

Bendra Vilniaus investicinių projektų vertė — 1 mlrd litų.

Žodinė informacija filme pateikiama lietuvių ir anglų kalbomis.

Filmą sukūrė Vilniaus savivaldybės Miesto plėtros departamentas kartu su UAB „Velkam".

Šis filmas jau buvo rodytas birželio pradžioje Kopenhagoje vykusioje tarptautinėje Šiaurės Europos turto ir investicijų parodoje (North Europe property and Investment Exibition — NEPIX). (Elta)

Lietuvių vakaras „Cypress Cove" baseino parke, prie 83 Street ir Janes Street, Woodridge, Illinois, vyks jau šį sekmadienį, liepos 1 d., nuo 6:30 val.v. iki 8:30 val.v. Įėjimas – 6 dol. asmeniui, vaikams 2 metų ir jaunesniems – nemokamai. Pajamos skiriamos „Žiburėlio" Montessori mokyklėlei paremti. Pageidaujama (bet ne būtina) apie savo dalyvavimą pranešti Rasai McCarthy tel. 630-985-6125. Visi kviečiami smagiai praleisti vakarą, pasinaudojant vandens pramogomis, ilsintis gražioje pievelėje, bendraujant su draugais lietuviams išnuomotame baseino parke.

Autobusas, su stovyklon važiuojančiais Čikagos ir apylinkių skautais ir skautėmis, iš Pasaulio lietuvių centro Lemonte išvyks šeštadienį, liepos 7 d., 7:30 val. ryto. Stovyklinėmis darbo uniformomis apsirengę broliai ir sesės PL centre renkasi 7 val. r. Autobusas išvyks punktualiai ir besivėluojančių nebus laukiama. Su savim prašoma turėti tik vieną nedidelį rankinį bagažą, sumuštinį ir atsigėrimui vaisvandenių. Pasiimamas ir švarkelis. Autobusą lydės v.s. Antanas Paužuolis.

„Vaiko vartų į mokslą" būreliui šiuo metu talkina Antonia Gustaitis, studijuojanti sociologiją ir išraiškos šokio meną Antioch College, Ohio. Nuo gegužės iki rugpjūčio mėnesio vidurio ji dirba „Vilties Angelo" dienos centre, Vilniuje. Ji moko vaikus šokio meno, darbelių ir anglų kalbos. Centro direktorė sesuo Jolita pranešė, kad šiuo metu Antonia su paaugliais vaikais yra darbo-poilsio stovykloje Rumbonyse. Už atliktą praktiką savo studijų srityje ji gaus užskaitymus universitete. Tai pavyždys kitiems studentams, kurie per savo universitetus gali išsirūpinti užskaitymus ir talkinti savanoriškame darbe Lietuvoje.

Šv. Kazimiero seserys patikslina paskutinę straipsnio apie seselę kazimierietę Perpetua, išspausdintą „Drauge" š. m. birželio 22 d., pastraipą: „Šv. Kazimiero seserų kongregacijoje Čikagoje yra 155 narės, 45 proc. seserų dirba įvairiose pareigose Viešpaties Vynuogyne. Motiniškajame name gyvena 70 seselių".

Skelbimai

• **Amerikos Lietuvių radijas,** vad. Anatolijus Šlutas – kiekvieną sekmadienį **7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S.Francisco, Chicago, IL 60632.**

PUIKIOS ATOSTOGOS HAVAJUOSE!
Rugpjūčio 17-23 d.
American Travel Service
organizuoja kelionę į Havajus.
Registruotis telefonu 708-422-3000.
Kviesti Jolitą arba Ritą.

TARĖSI LIETUVIŲ OPEROS NARIAI

Keturiasdešimt penktasis Lietuvių operos sezonas praėjo sėkmingai ir pakiliai, pastačius smagią, nuotaikingą G. Donizetti operą „Meilės eliksyras". Nors ši opera ir nesutraukė tiek publikos, kiek prieš metus statyta, nes turbūt populiariausia lietuvių tarpe — G. Verdi opera „La Traviata", vis tik galima pasidžiaugti, kad ir šiais metais didžiulė Mortono aukštesniosios mokyklos auditorija buvo apypilnė, o labiausiai džiugina, kad šia opera gėrėjosi ne vien Čikagos ir apylinkių lietuviai, bet daug svečių iš toliau — Michigano, Ohio, Floridos ir net iš tolimosios Californijos. Visi skirstydamiesi nepagailėjo gražių žodžių.

Penktadienį, birželio 22 dieną, valdybos sukviesti rinkosi Lietuvių operos nariai, norėdami išklausyti pirmininko Vaclovo Momkaus, iždininkės Valerijos Žadeikienės, revizijos komisijos pirmininko Albino Smolinsko pranešimus apie pereitų metų atliktus darbus, iždo būklę, aptarti ateities veiklą ir kitam sezonui išsirinkti vadovybę.

Susirinkimą atidarė ir gausiai susirinkusius Operos narius pasveikino kaip visuomet gerai nusiteikęs valdybos pirmininkas V. Momkus. Toliau susirinkimui vadovauti jis pakvietė Egidijų Kanclerį, o sekretoriauti — Aureliją Dobrovolskienę.

Detalų pereitų metų susirinkimo protokolą perskaitė tam susirinkimui sekretoriavusi Alina Bičkienė. Dėl jo būta ir daugiau pasisakymų, po kurių vyko valdybos narių pranešimai.

Apie pereito sezono iždo būklę tikslią finansinę apyskaitą pateikė valdybos iždininkė Valerija Žadeikienė. Jos pranešimas buvo dalykiškas ir aiškus — iš kur, kiek gauta įplaukų ir kuriam tikslui jos buvo panaudotos. Reikia pastebėti, kad operos valdyboje ir revizijos komisijoje Valerija išdirbo 16 metų ir savo pareigas atliko kruopščiai, rūpestingai, o jos vaišingų namų, kuriuose vykdavo daugelis posėdžių, ateityje pasiges valdybos pirmininkas ir visi kiti. Už visa, tai pirmininkas išreiškė jai gilią padėką ir apgailestavo, kad Valerijos vardo nebematys valdybos sudėtyje. Ir taip dar viena Lietuvių operos veteranė, baigusi scenos pasirodymus, tapo žiūrove, išdainavusia 36 metus.

Valdybos pirmininkas savo pranešime peržvelgė praėjusių metų veiklą ir žvilgsnį metė ir į ateinančio sezono darbus, kurie neatidėliojant turės būti tęsiami naujos valdybos. Jis pareiškė nuoširdžią padėką buvusios valdybos nariams, ypač savo pavaduotojui Jurgiui Vidžiūnui ir daug talkinusiai jo žmonai Danutei. Taip pat jis dėkojo meno vadovui ir dirigentui maestro Alvydui Vasaičiui ir jo talkininkams Gitanai Snapkauskaitei, Manigirdui Motekaičiui, choro nariams ir visiems, talkinusiems šiemetinio spektaklio pastatyme: lietuvių spaudai, ypač „Drąugo" redaktorei Danutei Bindokienei, radijo valandėlių vadovams ir daugeliui kitų talkininkų, kurių net neįmanoma išvardinti. Su gilia padėka jis prisiminė visus rėmėjus, kurie Lietuvių operos kasmet nepamiršta vajaus metu ir prieš spektaklį, o vienas iš stambiausių rėmėjų yra Lietuvių fondas. Be šių rėmėjų paramos savo užmojų Lietuvių opera nebūtų įvykdžiusi.

Revizijos komisijos pranešimą perskaitė pirmininkas Albinas Smolinskas. Jis pabrėžė, kad iždas buvo tvarkomas kruopščiai ir tvarkingai, jokių netikslumų nerasta. Po pranešimo komisijos pirmininkas ir iždininkė paaiškino visus iškilusius klausimus.

Dėl ateinančių metų valdybos sudarymo buvo keletas pasiūlymų, kuriuos apsvarsčius ir išdiskutavus, o buvusiai valdybai sutikus dirbti ir ateinančiais metais, didesnė dalis susirinkimo dalyvių ir nubalsavo už buvusią valdybą 46-ajam sezonui, su teise valdybą papildyti, pasikviečiant trūkstamus narius. Pereitų metų valdybą sudarė pirmininkas V. Momkus, pirmininko pavaduotojas J. Vidžiūnas, sekretorė Virginija Savrimienė, iždininkė V. Žadeikienė, vicepirmininkai ėjo įvairias jiems pavestas pareigas: Ramunė Račkauskienė, Romas Burneikis ir Rudolfas Valdukaitis. Buvusiai valdybai ir jos pirmininkui V. Momkui už jų triūsą ir atliktus darbus susirinkusiųjų vardu širdingai padėkojo Petras Šumskis.

Revizijos komisijos rinkimai praėjo sparčiai, nes buvusiems komisijos nariams sutikus pareigas eiti toliau, už juos buvo nubalsuota. Revizijos komisiją pereitais metais sudarė ir šiais metais sudarys A. Smolinskas, Irena Meilienė ir Vytautas Prialgauskas.

Po rinkimų vyko pasisakymai bei buvo aptarinėjama ateinančių metų veikla. Iš valdybos pirmininko V. Momkaus pareiškimų paaiškėjo, kad dar nėra galutinai nutarta ar parinkta opera kitiems metams. Yra keletas pasiūlymų, jie buvo aptarti ir šio susirinkimo metu, tačiau kokią operą girdėsime kitą pavasarį, galutinai nuspręs nauja valdyba ir meno vadovas.

Tad, kaip matome, Lietuvių opera vis dar gyvuoja ir gyvuos tol, kol ja domėsis, lankys ir rems mūsų visuomenė, kaip labai gražiai visa tai prieš kiek laiko „Draugo" laiškų skyriuje išreiškė ilgametė kultūros darbuotoja Stasė Semėnienė: „Didžiuokimės mūsų Lietuvių operos ištvermingumu, pasisekimu ir remkime ją ne tik moraliai savo atėjimu, bet ir materialiai — finansine paskata. Kaip smagu matyti programoje net iš Floridos, nors ir negalinčių atvykti, aukas". Šitokių žodžių paskatinti Lietuvių operos nariai ir valdyba su viltimi žvelgia ir į ateitį, tikėdamiesi vis naujų lietuvių kultūros pasiekimų ir čia, užjūryje.

Po susirinkimo buvo pasivaišinta ir šeimyniškai pasišnekučiuota.

Juozas Končius

Prisimenant Čikagos Lietuvių operos šį pavasarį statytą „Meilės eliksyrą" — Morton East gimnazijos mokytojas Thomas Rusnak ir Laima Šulaitytė-Day planuoja scenos apšvietimo eigą. **E. Šulaičio** nuotr.

Draugo knygynėlyje

Dar turime tokių knygų:

A. Vengris „Svajonės ir klajonės" – 8 dol.;

A. Šiaurienė „Sveikas, gimtasis žodi" – 6 dol.;

A. Šiaurienė „Sveikos, raidės" – 4 dol.;

V. Tamulaitis „Svirplio muzikanto kelionės" – 8 dol.;

L. Gudaitis „Tadas Lomsargis" – 10 dol.;

A. Girdenis „Taip šneka tirkšliškiai" – 8 dol.;

P. Gaučys „Tarp dviejų pasaulių" – 10 dol.;

V. Maknys „Teatro dirvonuose" – 15 dol.;

U. Stark „Tegu baltieji lokiai šoka" – 10 dol.;

G. Kirvaitis, J. Paulauskas „The English-Lithuanian Picture Dicionary for Children" – 20 dol.;

R. Stoškienė, A. Timofiejevienė „The Frog Book" – 5 dol.;

Z. Zinkevičius „The History of the Lithuanian Language" – 18 dol.;

R. Stoškienė, A. Timofiejevienė „The Snow Book" – 5 dol.;

N. Vėlius „Tikras karalius, kuris bijojo mašinų ir elektros" – 8 dol.;

J. Skablauskaitė „Trečiasis tūkstantmetis" – 12 dol.;

„Tūkstantmečio knyga. I t." – 75 dol.;

„Tūkstantmečio knyga. II t." – 75 dol.;

K. Vaškelis „Turisto atlasas" – 25 dol.;

„Užburtoji karalystė" – 4 dol.

P. Mašiotas „Vaikučių pasakėlės" – 10 dol.;

M. Montessori „Vaikystės paslaptis" – 8 dol.;

S. Geda „Valkataujantis katinas" – 10 dol.;

M. Gripe „Varpų metas" – 10 dol.;

M. Tazartes „Velazguez" – 13 dol.;

H. Rodžersas „Vienos skrybėlės principas" – 5 dol.;

T. Bikinaitė „Vienužis" – 8 dol.;

L. R. Nougier „Vikingų laikai" – 12 dol.;

Lietuvių l. pasaka „Vilkas ir ėriukas" – 4 dol.;

V. Girininkienė, A. Paulauskas „Vilniaus Bernardinų kapinės" – 4 dol.;

J. Grinius „Vilniaus meno paminklai" – 5 dol.;

V. Račius „Vilniaus universiteto bibliotekos elzevyrai" – 5 dol.;

J. Būtėnas „Vinco Kudirkos bendražygiai" – 5 dol.;

B. Aleknavičius „Vydūnas" – 35 dol.;

S. Ekdahl „Žalgiris" – 6 dol.;

G. Subačius „Žemaičių bendrinės kalbos idėjos" – 15 dol.;

P. Sasnauskas „Žemaičių pasakos" – 10 dol.;

A. Butrimas, V. Vaivada „Žemaičių praeitis" – 8 dol.;

L. Januškevičius „Žemaūgiai dekoratyviniai medžiai ir krūmai" – 42 dol.;

A. Samas „Žemėlapiai ir jų kūrėjai" – 18 dol.;

A. Vidugiris „Zietelos šnektos žodynas" – 25 dol.;

Knygos persiuntimo kaina – 3.95 dol. Jei užsisakote dvi knygas ar daugiau, prie kiekvienos knygos siuntimo išlaidų pridėkite po 1 dolerį.